

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460894 PD I
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIV. št. 4 (12.942)

Trst, sredo, 6. januarja 1988

Z drastičnimi posegi osrednjih bank

Zaustavili padanje vrednosti dolarja

RIM — Vrednost ameriškega dolarja je včeraj občutno narasla na vseh svetovnih borzah, ko so osrednje banke sedmih industrijsko najbolj razvitih držav Zahoda drastično posegle in preprečile nadaljnje nazadovanje, ki je bilo značilno za zadnje dni starega leta. To je obenem potrdilo verodostojnost izjav francoskega finančnega ministra Balladoura, da je 23. decembra sedmerica sklenila tajni sporazum o enotni podpori ameriški valuti.

V Tokiu je ameriški dolar po zaslugi japonske osrednje banke, ki je v ponedeljek kupila eno milijardo, včeraj pa 200 milijonov dolarjev, v enem dnevu nadoknadil vse decembrsko nazadovanje, tako da je bil vreden 3,15 jena več kot dan prej. Na azijskih borzah je krepko posegla tudi ameriška Federal reserve in to predvsem v Sydneyu. V takem pozitivnem ozračju se je tudi v Evropi povečalo zanimanje za ameriško valuto, da so bili posegi zahodnonemške, švicarske in italijanske osrednje banke skoraj simbolični. Kljub temu je v Frankfurtu dolar pridobil 1,9 odstotka svoje vrednosti, v Zürichu je bil včeraj vreden 1,3245 švicarskega franka (dan prej 1,2835), v Milanu pa so za ameriški dolar odšteli 1187,65 lire, vrednost se je torej zvišala za 21,4 točke ali 1,8 odstotka v primerjavi s ponedeljkovo kotacijo, ko je bil vreden 1166,25 lire.

V finančnih krogih pa prevladuje previdnost. Na denarnem tržišču še vedno prevladuje negotovost. Osrednje banke so res zaustavile porenitev dolarja, a ta dosežek bi bil lahko kratkotrajen, saj lahko zaupanje v trenutku splahni. 15. januarja bo namreč washingtonska administracija objavila podatke o ameriškem trgovinskem primanjkljaju.

Politiki se, razen redkih izjem, niso še izrekli

V Jugoslaviji se krešejo mnenja o gospodarskem načrtu in proračunu

DEJAN VERČIČ

BEOGRAD — Medtem ko predsednik jugoslovanske vlade Branko Mikulić še vedno leži na vojno medicinski akademiji v Beogradu in je po uradnem sporočilu po akutni infekciji njegovo zdravstveno stanje »dobro«, novinarji na vseh koncih države protitirajo, ker je zdravstveno stanje šefa vlade strogo varovana »državna tajna«. To protest proti zapori informacij pa je edino, v čemer so si časniki v različnih jugoslovanskih republikah edini. Peti dan novega leta se je končalo novoletno politično zatišje in vnela se je prava časopisna vojna med zagovorniki in nasprotniki vladnega predloga za gospodarski načrt in proračun za letošnje. Kajti kot ugotavlja zagrebški »Vjesnik«, po nekaterih komentarjih zato, ker je država prvič v novo leto stopila brez gospodarskega načrta in proračuna, in od federacije ni ostalo dosti.

»Vjesnik«
ima tudi svojo razlago dogodkov, kaj se je zgodilo v jugoslovanskem parlamentu predzadnji dan lanskega leta. Takoj zatem, ko je pre-

vzel predsedstvo vlade, je Mikulić svoje pakete prodajal parlamentu zahvaljujoč grožnjam; da bi njihovo nesprejetje postavilo vprašanje nezaupnice vladi. Zdaj nikomur iz vlade ne pade več na pamet, da bi si upal priti pred parlament z vprašanjem nezaupnice.

Beograjska »Politika Ekspres«
pa ima svojo razlago, ki se glasi: »Skupne interese imajo delovni ljudje, občani in gospodarstvo, medtem ko so se jim republike in pokrajini že zdavnaj odpovedale.«
To je del podnaslova včerajšnjega komentarja, v katerem še stoji, da vlada s svojimi idejami nikakor ni problematična, ampak da je zdaj postalo jasno, da je treba republikam odvzeti suverenost nad gospodarstvom. Zato »Politika Ekspres«
ugotavlja, da bodo nalogo pravnega izpita za sramoto in ne demokracijo, ki se je pokazala v parlamentu, igrane ustavne spremembe.

Medtem slovenski komentatorji govorijo o posledicah enega ali drugega možnega gospodarskega načrta. In vse izgleda tako, kot da samo Slovenci vidijo v gospodarskem načrtu vlade gospodarski problem, v njego-

vem nesprejetju pa nekaj povsem normalnega, nekaj, kar konec koncev predvidevata tudi ustava in poslovnik parlamenta.

Kaj se je dogajalo na zadnjem zasedanju jugoslovanskega parlamenta v lanskem letu, pa najbolj nazorno prikaže beograjska »Borba«
v pogovoru z zdravnikom, ki skrbi za zdravje poslancev. V zadnjih treh dneh pogajanj (28., 29. in 30. decembra) je zdravniško pomoč iskalo dnevno od 75 do 100 poslancev. En poslanec je imel težek infarkt in je bil že klinično mrtev, pa so ga na koncu vendarle rešili, več srčnih bolnikov pa so morali kar iz parlamenta poslati domov, ker se jim je zdravstveno stanje poslabšalo.

Politična temperatura v Jugoslaviji iz dneva v dan raste. Politiki zaenkrat še molčijo (izjema je bil le predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan, ki je v prisotnosti šefov slovenske države, vlade in gospodarske zbornice pred uglednimi direktorji predvčerajšnjim ponovno jasno predstavil slovenska stališča), časopisni komentariji pa postajajo vse ostrejši. Vse to pa samo zato, ker se v Jugoslaviji pripravljajo, ali je Milan res severno od Rima.

Nove žrtve med demonstranti na zasedenih palestinskih ozemljih

Izraelci z orožjem in solzivcem proti palestinskim demonstrantom

Pomočnik generalnega sekretarja OZN Marrack Goulding bo obiskal Jeruzalem
Protesti od vsepovsod proti nasilnemu ravnanju s Palestinci

TEL AVIV, JERUZALEM, NEW YORK — Na zasedenih palestinskih ozemljih v Gazi in Cisjordaniji je položaj vse bolj napet in izraelske vojaške sile vse težje obvladujejo položaj. Uboj mlade Palestinke je, kljub temu da so Izraelci storilca zaprli, povzročil nove velike demonstracije praktično na vseh zasedenih ozemljih. Prišlo je do spopadov, med katerimi je bil vsaj en Palestinec ubit, dvanajst pa jih je bilo ranjenih, ko je izraelska vojska začela streljati na skupino demonstrantov v mestecu Khan Junis v bližini Gaze. Poleg Palestinec je bilo ranjenih tudi pet izraelskih vojakov. Včeraj so ponovno demonstrirale tudi ženske iz be-gunskega naselja Al Ram, v katerem je prišlo do uboja mlade Palestinke. Vojaki so demonstrantke razgnali s solzivcem, uporabili pa so tudi gumijaste naboje, da bi še pred začetkom preprečili demonstracije v Kalindiji in Tulkaremu.

Danes bodo vojaške komisije začele obravnavati pritožbe devetih palestinskih predstavnikov, ki so bili obsojeni na izgon z okupiranih ozemelj. Komisije so le posvetovalnega značaja in ne morejo preklicati sklepa sodišč. To lahko stori le vrhovno sodišče. Nekateri od obsojencev so začeli z gladovno stavko, ki naj bi trajala do njihove osvoboditve ali do smrti.

Nekaj glavnih palestinskih predstavnikov na zasedenih ozemljih pa je včeraj začelo z akcijo za pasiven odpor proti izraelskim oblastem. V svojem sporočilu navajajo, da bodo v prvi fazi od izraelskih oblasti zahtevali, da prekličejo vse

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Stara Palestinka je z jokom sprejela vest, da izraelske vojaške oblasti ne bodo izpustile njenega vnuka (Telefoto AP)

Smučanje: ženski veleslalom

M. Svet šesta

□ □ □

Smučarski skoki: Intersport

Danes zaključek

□ □ □

Košarka: pokal prvakov

Važne tekme

□ □ □

Košarka: danes moška B-2 liga

Jadran igra doma

V kratkem osnutek o »težki« liri

RIM — Zakladni minister Giuliano Amato bo že na prihodnji vladni seji skušal doseči, da bi predložili parlamentu zakonski osnutek o »težki«
ali, bolje rečeno, o »novi«
liri. Amatov osnutek je v glavnem skoraj enak osnutku, ki ga je predložila bivša Crazijeva vlada. Nominalna vrednost bo tisočkrat višja od sedanje vrednosti, stare lire bodo v obtoku še deset let, vrednosti bodo zaokrožili na 10 lir in ne na pet, kot je to predvideval bivši osnutek.

Amato skuša doseči, da bi se to zgodilo čimprej. Denarni zavodi že dalj časa zahtevajo, da bi bilo treba iz tehničnih razlogov znižati količino denarja v obtoku. Nova lira bi med drugim imela pozitivne psihološke učinke, bistveno ne bi vplivala na gospodarstvo, izboljšala pa bi ugled Italije v tujini.

Južnotirolske mladine Avstrija ne navdušuje

BOCEN — Nemškogovoreča južnotirolska mladina ni tako navezana na svojo matično domovino Avstrijo, kot so mislili južnotirolski politiki. To je rezultat ankete med 1.115 študenti, ki jo je sprožil predstavnik skrajnega krila Južnotirolske ljudske stranke Franz Pahl. 35% anketirancev bi namreč ostalo v Italiji, če bi morali zapustiti Južno Tirolsko, 28% bi se izselilo v ZDA in le 16% bi odšlo v Avstrijo ali Zvezno republiko Nemčijo. Večina južnotirolske mladine se strinja z Južnotirolsko ljudsko stranko, 42% pa nima jasnega mnenja. Samo 1% podpira Heimatbund, ki se bori za samoodločitev in priključitev k Avstriji, 2 odstotka podpira južnotirolske liberalce in 3% alternativno listo. Zanimiv je tudi podatek, da se 59% strinja s sedanjo ločeno nemško šolo, medtem ko 35% podpira model dvojezičnega šolstva. Iz ankete je tudi razvidno, da je 90% anketirancev našlo smisel življenja, 33% verjame v družino, 81% pa v boga. Kar 68% daje večjo težo demokraciji kot blagostanju, 60% anketirancev pa je prepričanih, da je bila pravilna vzgoja, ki jim je vcepila čut pripadnosti neki skupnosti.

Nesreča na žičnici: dve sodni preiskavi

MERAN — Ministrstvo za prevoze in meransko sodstvo sta uvedli dve preiskavi v zvezi s ponedeljkovo smrtno nesrečo na žičnici, ki pelje na najvažnejše turistično smučarsko središče Merano 2000 in v kateri je izgubil življenje 18-letni smučar Mirko Libelli.

Družba, ki upravlja žičnico, meni, da je nesreči botrovalo nepravilno delovanje elektronske naprave, ki opozarja upravljalca žičnice, da so vsa vrata kabin res pravilno zaprta. Kot smo že včeraj poročali, je kabina številka štiri odpeljala z odprtimi vrati, iz nje pa so padli trije mladeniči. Libelliju je bil padec usoden, ostala dva pa se bosta morala zdraviti 90 oz. 40 dni. Upravljalca žičnice je že včeraj dejal preiskovalcem, da je sprožil žičnico, ker je elektronska naprava pokazala, da so bila vsa vrata normalno zaprta.

Meranski pretor je takoj po nesreči odredil sodno zaplenbo žičnice, predsednik družbe, ki upravlja žičnico, Manfred Koenig pa je dejal, da bodo žičnico rešili zaplenbe v najkrajšem času. Žičnico so letos poleti natančno pregledali tehniki bocenske civilne motorizacije. Tedaj je bilo z žičnico vse v redu. Istočasno so pričeli tudi z obnovitvenimi deli, saj so žičnico zgradili že pred dvajsetimi leti. Italijanski zakonik namreč predvideva, da morajo vsako žičnico po dvajsetih letih prenoviti in posodobiti.

Kongres radikalcev se bliža koncu Tajnik Negri predstavil enotno sklepno resolucijo

Ilona Staller, za oboževalce Ciccio-lina (Telefoto AP)

BOLOGNA — Kongres radikalne stranke se bliža zaključku, njen tajnik Giovanni Negri pa je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavil sklepno resolucijo, ki jo bodo zelo verjetno podpisali vsi udeleženci skupščine.

V dokumentu se bodo radikalci obvezali, da bodo ustanovili »transnacionalno« stranko, da bi to dosegli pa je nujno, da se uresniči več pogojev. Radikalci nujno potrebujejo 4 milijarde lir samoprispevkov in vsaj 3 tisoč vpisanih zunaj italijanskih meja. Vodstvo PR se obenem obvezuje, da stranka ne bo prisotna na naslednjih volitvah in bo vse svoje sile usmerila k ustanovitvi Združenih držav Evrope, k boju proti totalitarizmu, k zaščiti človekovih pravic, odpravi množičnega umiranja od lakote ter za obrambo in razvoj pravne države. V resoluciji radikalci napovedujejo, da bodo imeli naslednji kongres ob začetku naslednjega leta v eni izmed evropskih držav. Dokument je podpisalo 25 strankinih veljakov, manjkajo pa še podpisi Pannelle, Mellinija, Modugna in Tortore.

V včerajšnji razpravo je nepriznava posegel tudi Enzo Tortora, ki je ostro obsodil napovedani sklep, da Gandhijeva slika zamenja vrtnico na strankinem simbolu.

Ševardnadze v Kabulu, Armacost v Islamabadu Diplomatska pobuda za odhod sovjetskih sil spet stekla

KABUL, ISLAMABAD — Vse kaže, da je po večmesečnem zatišju diplomatska pobuda, ki bi morala privedi do umika sovjetskih čet iz Afganistana, le ponovno stekla. Te dni se namreč v Kabulu mudi sovjetski zunanji minister Eduard Ševardnadze, v pakistanskem Islamabadu pa pomočnik ameriškega državnega tajnika Michael Armacost. Šef sovjetske diplomacije se je včeraj ves dan pogovarjal z afganistanskim predsednikom Mohamadom Nadžibulahom, s prvim ministrom Alijem Keštmanom in zunanjim ministrom Abdulom Wakilom, Michael Armacost pa se je sestal s pakistanskim predsednikom Zia Ul Hakom in s premierom Han Zunežom, ki je istočasno tudi pakistanski zunanji minister.

V Kabulu in Islamabadu so se logično pogovarjali o Afganistanu in o poskusih, da bi po politični poti odpravili krizo, ki jo je sprožil vdor sovjetske vojske. O vsebini pogovorov pa ni ničesar znanega. V Kabulu o pogovori, kot običajno, ne poročajo, neobičajno zaprta usta pa tišijo tudi ameriški diplomati, kar pomeni, da se v loncu nekaj le kuha.

Armacost se je včeraj sestal tudi s petimi izmed sedmih najbolj pomembnih voditeljev mudžahedinov, sogovornikom pa je potrdil ameriško pripravljenost, da bodo tudi v bodoče podprli protivladno gverilo vse dotlej, dokler bodo sovjetske čete ostale v Afganistanu.

Francoski zunanji minister Jean-Bernard Raimond je včeraj v televizijskem intervjuju dejal, da se bo njegova vlada z vsemi močmi trudila, da bi izvela iz zapora francoskega novinarja Alaina Guilla, ki so ga v Kabulu obsodili na deset let zaporne kazni. Francozi pa se bodo o tem pogajali s Sovjeti, kar je, »realistično gledano, najbolj logično«, je dejal Raimond. Možno je torej, da bodo afganistanske oblasti zgodaj kaznovali tudi tržaškega novinarja Fausta Biloslava, ki so ga v državi aretirali pred nekaj tedni.

Grožnje ob procesu proti Libanoncu Abasu Hamadiju

BEJRUT — Včeraj se je v Düsseldorfu začel proces proti Libanoncu Aliju Abasu Hamadiju, ki je obtožen dveh ugrabitev in posesti eksploziva. Hamadija so aretirali konec januarja lani, ko se je iz Libanona vrnil v ZRN.

Dan pred začetkom procesa pa so se v Bejrutu javili ugrabitelji zahodnonemškega državljana Rudolfa Cordesa in obtožili Bonn, da maltretira Hamadija in krši osnovne človekove pravice in ženevsko konvencijo o vojnih ujetnikih. »Borci za svobodo«, kot sami sebe imenujejo Cordesovi ugrabitelji, trdijo, da Hamadiju v zaporu ne dajejo hrane in ga ne pustijo spati. V svojem sporočilu tudi navajajo, da so sami že pokazali dobro voljo s tem, da so 7. septembra izpustili Alfreda Schmidta, ki so ga ugrabili 20. januarja lani.

Poleg Schmidta so »borci za svobodo« januarja lani ugrabili še Cordesa. V dokaz, da je ugrabljenec še živ, so nekemu libanonskemu dnevniku poslali Cordesovo fotografijo in gornje sporočilo. Svoje sporočilo so končali z grožnjo, da ugrabljeni Cordes ni edini adut v njihovih rokah in da bo Bonn obžaloval svoje odločitve, če bo Ali Abas Hamadi obsojen za dejanja, ki mu jih očita obtožnica.

Radodarna Befana osrečila malčke in prodajalce igrac

RIM — Tudi letos bo Befana obdarila več milijonov otrok. Sključena, v črno oblečena suhcena starka, ki se pelje po nebu na lastni metli, bo tudi letos bogato obdarila otroke, predvsem pa prodajalce in izdelovalce igrac. Po statističnih podatkih združenja prodajalcev so letos Italijani potrošili okroglih 1200 milijard lir za obdarovanje svojih malčkov na dan Befane.

Italijani kupujejo največ igrac prav za Belanin praznik (45%), temu sledi Božič (15%) pa rojstni dnevi, godovi in razna praznovanja. Kljub vsem tem visokim zneskom pa se Italijani ne morejo ponasati kot najbolj radodaren narod. V Franciji so namreč potrošili kar 2570 milijard, v Nemčiji 2330 milijard in v Veliki Britaniji 2050 milijard. Odkod pa prihajajo vse igrace,

ki so v prejšnjih dneh napolnile italijansko tržišče? Velika večina jih izdelujejo v Hongkongu, na Kitajskem ter v Koreji, to se pravi v deželah, kjer je delovna sila najbolj poceni. Igrace pa niso zelo poceni, saj moramo večkrat kar globoko seči v žep, če nečemo razočarati svojih otrok.

Italija uvozi v vrednosti 45 milijard lir največ punč in lutk, na drugem mestu pa so plastične igrace (26 milijard). Najbolj prodana igrača je seveda punčka (27%), sledijo ji vlakci (13,1%) in roboti (10,7%).

V Rimu že več dni strastno pričakujejo Befano. Zelo živo je zlasti na Trgu Navona, kjer kar mrgoli poleg bogato obloženih stojnic tudi veliko sključenih starih, ki obdarujejo najmlajše obiskovalce.

Nejasna usoda ameriškega dolarja

NEW YORK — Vrednost dolarja, ki je zadnje dni preteklega leta padla na najnižjo točko po drugi svetovni vojni, se je na newyorški borzi prvi delovni dan novega leta sicer malenkost popravila, vendar pa v tukajšnjih finančnih krogih prevladuje prepričanje, da dolar še vedno ni dosegel najnižje točke. Vrednost dolarja se je stabilizirala predvsem zaradi koordinirane intervencije večine centralnih bank zahodnih držav in zaradi izjave francoskega finančnega ministra Edouarda Baladurja, da je zahodna sedmerica sklenila tajni dogovor o preprečitvi nadaljnjega padanja dolarja.

Kljub sedanji stabilizaciji dolarja so izgledi, da ne bo več izgubljal na vrednosti, zelo slabi, saj so vsi vzroki, zaradi katerih je dolar vse nižje (predvsem visok proračunski in trgovinski primanjkljaj), ostali nedotaknjeni. Kot sodijo nekateri vplivni newyorški bankirji, na primer predsednik banke Morgan Guaranty Trust, ki sodi med 10 največjih ameriških poslovnih bank, »ni neumestno pričakovati, da se bo vrednost dolarja letos znižala še za 5 do 10 odstotkov«, po mnenju ekonomistov enega izmed največjih ameriških izvoznikov, družbe General Electric, pa je pričakovati še najmanj 10-odstotno devalvacijo dolarja.

Predsednik Reagan je sicer v zadnjih dneh preteklega leta nekajkrat izjavil, »da nadaljnje padanje dolarja ni več zaželeno«, vendar pa administracija, kot poudarjajo finančni analitiki, do včeraj ni sprejela prav nobenega ukrepa, s katerim bi zaustavila padanje dolarja.

Hitro spuščanje dolarja v zadnjih dneh preteklega leta je spodbudila predvsem objava uradnih podatkov o gospodarskih gibanjih v ZDA. Zaradi pešanja gospodarske rasti je bila prisiljena administracija ocene gospodarske rasti za prihodnje leto spustiti z napovedanih 3,5 odstotka na 2,4 odstotka. Pravi preplah pa je povzročilo dejstvo, da je tako imenovani kombinirani indeks o gospodarskih gibanjih novembra padel za rekordnih 1,7 odstotka. Tako velikega padca tega indeksa, ki je eden izmed najpomembnejših indikatorjev gospodarskih gibanj v ZDA, niso zabeležili od 1981. leta. Omenjeni indeks pada že dva meseca zapored, po dosedanjih izkušnjah se v ZDA začne gospodarska recesija, če vodilni gospodarski indikatorji upadajo tri mesece zapored. Vendar pa se po mnenju večine ekonomistov ameriške ekonomija ne bo soočila z novo recesijo že v naslednjem mesecu predvsem zato, ker gre kar dve tretjini zmanjšane vrednosti tega indeksa na račun oktobrskega padca vredosti delnic. Ker so delnice medtem začele znova počasi naraščati, ekonomisti ocenjujejo, da bodo podatki za december bistveno bolj ugodni.

Dokaj črnogledno sliko letošnjih gospodarskih gibanj v ZDA je v tradicionalni novoletni anketi dalo tudi 33 vodilnih ameriških ekonomistov, med katerimi je bilo pet Nobelovih nagajencev. Po njihovi soglasni oceni »bo letošnji gospodarski položaj v ZDA najslabši po veliki krizi v 30. letih, če administracija ne bo sprejela odločnih ukrepov za gospodarsko ozdravitev«. O možnosti, da bi sedanja administracija v letu predsedniških volitev sprejela radikalne ukrepe, tukaj nihče resno ne razmišlja. Skoraj nihče sicer ne pričakuje, da je pred vratmi nova gospodarska recesija, soglasna ocena pa je, da bo gospodarska rast letos zelo slaba.

Reaganova administracija se v svojem zadnjem letu sooča z dvema strateškima odločitvama, ki bosta bistveno vplivali na zaupanje v dolar. Prva možnost je poskus zaustavitve upadanja dolarja z zvišanjem obrestnih mer, kar utesne povzročiti novo recesijo, druga pa je dopuščanje nadaljnjega upadanja vrednosti dolarja, kar bo okrepilo inflacijske težnje in ogrozilo priliv tujega kapitala, s katerim ZDA financirajo velik del proračunskega primanjkljaja. Končni rezultat je tudi v tem primeru nevarnost recesije.

Reaganova administracija bo na vsak način poskušala preprečiti takšen scenarij vsaj do novembrskih predsedniških volitev, saj bodo v tem primeru demokrati (kljub trenutnim dokaj slabim izgledom) brez dvoma osvojili Belo hišo. Bolj kot Reagan bo imel v rokah žezlo predsednik uprave federalnih rezerv Alan Greenspan, ki je sicer prepričan republikanec, vendar je

dal že nekajkrat posredno vedeti, da ga bolj kot predsedniška zmaga skrbi usoda ameriške ekonomije, zato ni povsem izključeno, da bo v primeru potrebe še pred volitvami posegel po potrebnih ukrepih, na primer po zvišanju obrestnih mer.

Najpomembnejši test zaupanja v dolar bo objava lanskoletnih zunanjetrgovinskih rezultatov. Kljub temu, da je dolar v primerjavi s večino zahodnih valut od februarja 1985. leta izgubil skoraj 50 odstotkov svoje vrednosti, bo po zadnjih ocenah zunanjetrgovinski primanjkljaj verjetno presegel rekordnih 175 milijard dolarjev. Administracija je načrtovala, da trgovinski deficit v 1987. letu ne bo presegel 140 milijard dolarjev.

Kljub temu, da se je količinski izvoz povečal, zunanjetrgovinski primanjkljaj še vedno narašča, čeprav so zaradi nižje vrednosti dolarja ameriški izdelki postali bolj konkurenčni, oziroma cenejši. Vzrok za to, da se teoretična predvidevanja v tem primeru niso pokazala za pravilna, je predvsem v tem, da se uvozniki v ZDA ni zmanjšal, čeprav so tuji izdelki postali dražji, da so se tuji partnerji odpovedali delu dobička zato, da bi se obdržali na ameriškem tržišču in da so padec dolarja deloma nadomestili s padcem cen surovin in energije, ki so izraženi v dolarjih, da so povečali produktivnost, nekatere novoindustrijske azijske države pa so se navezale na dolar, tako da se njihova konkurenčnost na ameriškem tržišču praktično ni zmanjšala itd.

Vse več ekonomistov opozarja, da ima padec vrednosti dolarja tudi vse več negativnih učinkov, naraščajo namreč inflacijski pritiski, družbe bolj kot na povečanje produktivnosti računajo na učinke devalvacije, serija konkurenčnih devalvacij lahko vodi v trgovinske vojne in monetarne pretrese, povečuje se nevarnost odliva tujega kapitala itd. Tuji so doslej investirali v ZDA približno 400 milijard dolarjev kapitala, ta številka pa se vsak mesec poveča za približno 10 do 15 milijard dolarjev.

Kot sodijo nekateri ekonomisti, je dolar, merjeno z njegovo notranjo kupno močjo, že podcenjen. Njegova realna vrednost je po teh kriterijih blizu 2,2 zahodnonemške marke, vendar pa je slišati tudi opozorila, da tečaj, merjeni samo s kupno močjo, običajno ne prispeva k odpravi trgovinskih nesorazmerij.

Tako imenovani luvrski sporazum o stabilizaciji dolarja, ki ga je zahodna sedmerica sklenila februarja lanskega leta na sestanku v Parizu, ni vzdržal, ker ZDA niso zmanjšale niti trgovinskega niti proračunskega deficita. To je omajalo zaupanje kapitala v dolar, oziroma v pripravljenost sedanje ameriške administracije, da sprejme korenite ukrepe za odpravo teh največjih gospodarskih neravnovesij kljub temu, da so centralne banke zahodnih držav lansko leto porabile skoraj 70 milijard dolarjev za stabilizacijo ameriške valute.

Znani ameriški ekonomist Kenneth Galbraith opozarja na to, da bo devalvacija dolarja pripeljala do nujnega znižanja ameriškega življenjskega standarda, vendar pa novejša ekonomska zgodovina uči, da niti Italija niti Velika Britanija, ki sta v 70. letih bistveno devalvirali svoji valuti, na ta način nista uspeli rešiti gospodarskih težav; tiste države, ki so povečevale vrednost svojih valut, pa so postale ekonomsko še bolj učinkovite. ZDA bodo zato morale za svojo gospodarsko ozdravitev po mnenju tega uglednega ekonomista storiti za gospodarsko ozdravitev mnogo več, kot pa vse prepustiti samo nenehni devalvaciji dolarja.

Konec koncev mora biti cilj vsake umne državne gospodarske in finančne politike doseči takšno valutno ravnotežje, da je določena država s svojimi izdelki konkurenčna na svetovnem trgu, obenem pa mora biti njena kupna moč čimvečja. Sedanja ameriška administracija je po mnenju nekaterih ekonomistov spustila dolar z vaježi že do te mere, da ga v določenem kriznem trenutku ne bo mogla več obvladati, kar je glede na to, da je dolar še vedno podlaga svetovnega denarnega sistema, lahko uvod v novo mednarodno monetarno krizo.

UROŠ LIPUŠČEK

Koliko dolarjev pravzaprav prinaša turizem Jugoslaviji

BEOGRAD — Tuji turisti so lani v Jugoslaviji porabili skoraj 2,7 milijarde dolarjev. To je ugotovil zagrebški institut za turizem na temelju podatkov, ki jih je dobil od tujih gostov, ki so tam letovali.

Toda če tej oceni deviznega prihodka dodamo že registriran zaslužek tistih jugoslovanskih prometnih organizacij, ki so prevažale turiste in ki znaša približno pol milijarde dolarjev, so jugoslovanski turizem, promet in trgovina v preteklem letu ustvarili tri milijarde 181 milijonov dolarjev deviznega priliva. Vsota je skoraj dvakrat višja od tiste, ki jo uradno sporočajo, na osnovi določene metodologije obračuna potrošnje tujih gostov.

Da metodologija ni nepomembna za turizem, zgovorno priča podatek, da od letnega turističnega deviznega prihodka odvajajo le en odstotek za propagando te gospodarske veje.

Letošnje turistično leto bo po prvih napovedih težje, saj so se nedavno pojavile tudi nove turistične »meke« z zelo privlačnimi programi, in kar je morda najpomembnejše, z močno in učinkovito propagando.

■ ZAGREB — Kotorski Jugopetrol, zagrebška Ina-Naftaplin, novosadski Naftagas in ljubljanski Petrol bodo marca letos začeli s ploščadjo Panon raziskovati ležišča nafte in plina na področju Jadranskega morja v Črni gori. To je prvo skupno raziskovanje »črnega zlata« jugoslovanskih naftarjev doma.

Delovne organizacije štirih republik so se s tem sporazumom obvezale, da bodo pet let raziskovale na tem območju in v tem obdobju izvršile najmanj pet poskusnih vrtin. V ta obsežni in pomembni podvig bodo vložili 18 milijard dinarjev.

● S solzilcem proti demonstrantom

NADALJEVANJE S 1. STRANI

repressivne ukrepe, ki so jih uvedli v zadnjih tednih proti Palestincem. Če se to ne bo uresničilo, pa nameravajo začeti s popolnim bojkotom izraelskih izdelkov, poleg tega pa ne bodo več plačevali davkov in skušali s mirnimi protestnimi akcijami napolniti izraelske zapore z osebami, ki bodo krive le tega, da ne bodo hotele pokazati osebnih izkaznic ali pa bodo izobesile palestinsko zastavo. Napovedano akcijo je izraelski zunanji minister Peres ocenil kot dodatno neprijetnost, ki bo povzročila še več gornja palestinskemu ljudstvu.

V Jeruzalemu pa skušajo zmanjšati tudi pomen obiska pomočnika generalnega sekretarja OZN Maracka Guldiniga, ki se bo med obiskom sestal z ministrom Peresom in obiskal tudi zasedena palestinska ozemlja ter se sestal z najvidnejšimi palestinskimi predstavniki. Njegov obisk v Jeruzalemu predstavljajo kot redno delovanje pomočnika generalnega sekretarja OZN.

Zato pa niso mogli zanikati izjav britanskega podministra za zunanje zadeve Mellorja, ki se je sestal z izra-

elskim premierom Šamirjem in ministrom Peresom, potem ko je obiskal zasedena ozemlja. Mellor je ob tej priliki izjavil, da predstavljajo življenjski pogoji, v katerih živijo Palestinci, pravo sramoto za civilizacijo.

Izraelski premier Šamir pa je tudi odgovoril na noto egiptovskega predsednika Mubaraka. Šamir je poudaril, da imata obe državi skupen interes, da vlada na tem področju mir, da pa so bili Palestinci obsojeni v skladu z zakoni. Šamir je odgovornost za nered pripisal terorističnim palestinskim organizacijam in arabskim državam, ki naj bi onemogočile Izrael v prizadevanjih za izboljšanje pogojev v begunskih taboriščih.

Proti izraelskemu ravnanju na zasedenih ozemljih prihajajo protesti z vsega sveta. Tem protestom so se s skupnim dokumentom pridružili tudi pripadniki mladinskih organizacij KPI in PSI, ki so se zavzeli za mirno rešitev in za mednarodno mirovno konferenco, ki naj bi vsem narodom in državam na Bližnjem vzhodu priznala pravico do lastne države, obstoja in varnosti.

Zagotovila ministra Andreottija

Kmalu začetek pogajanj za gradnjo predora pod Monte Croce Carnico

VIDEM — V Rimu so potrdili, da se avstrijska vlada pripravlja na formalizacijo pogajanj za gradnjo predora pod Monte Croce Carnico.

To je potrdil zunanji minister Giulio Andreotti, ki je odgovoril na vprašanje furlanskega parlamentarca Beorchie; le-ta ga je namreč opozoril na to vprašanje, o katerem se v Furlaniji-Juljski krajini govori že vrsto let brez (vsaj doslej) konkretnih rezultatov.

Zunanji minister Andreotti je Beorchii potrdil, da je pri avstrijskemu ministru Mocku na zasebnem sestanku urgiral, da bi se dunajska vlada dokončno izrekla,

kaj in kako misli rešiti to odprto vprašanje.

Predstavniki avstrijske vlade je Andreottiju potrdil »pozitivno voljo«^o dunajskih oblasti, da bi načrt o predoru pod Monte Croce Carnico uresničili. Povedal je tudi, da v kratkem pričakuje dovoljenje za začetek in formalnih pogajanj z italijansko vlado.

Furlanski parlamentarec se je s svoje strani zahvalil zunanjemu ministru Andreottiju za odgovor, ki mu ga je dal na vloženo vprašanje in obenem izrazil željo, da bi se v teku letošnjega leta končno začela dela, za katera vlada velikokrat pričakuje v vsej Furlaniji-Juljski krajini, predvsem pa v severni Furlaniji.

V videmski bolnišnici včeraj že osma presaditev srca

VIDEM — V noči med ponedeljkom in torkom so v videmski bolnišnici opravili prvo presaditev srca v letošnjem letu, ki je že osma po vrsti v Furlaniji-Juljski krajini.

Zdravniška ekipa profesorja Angela Meriggija, ki je kirurški poseg zaključila v prvih jutranjih urah včerajšnjega dne, je presadila novo srce Sergiu Talottiju, 45-letnemu delavcu iz Cedarchisa (v občini Arta Terme v videmski pokrajini). Novo srce je Talottiju daroval neki mladenič iz Trevisa, ki je umrl zaradi možganske kapi.

Kardiokirurški oddelek videmske bolnišnice je na možnost presaditve srca srčnemu bolniku opozoril North Italian transplant (NIT), to je organ, ki koordinira tovrstne presaditve v severni Italiji, že v prvih ponedeljkovih popoldanskih urah. Gosta megla pa je otežkočila prevoz srca iz Trevisa do Vidma; to je bilo možno storiti le v večernih urah s štafeto cestne policije.

Presaditev srca je povsem uspela in 45-letni delavec iz Cedarchisa se kar dobro počuti.

V videmski bolnišnici so prvo presaditev srca opravili 23. novembra 1985 48-letnemu Valentinu Rigu iz kraja Concordia Sagittaria (Rigo je pozneje umrl zaradi komplicacij na pljučih); podobne kirurške posege so nato prestali Francesco Callea (29. novembra 1985), Renato Diamante (21. februarja 1986), Bartolomeo Stallone (8. aprila 1987), Augusto Grosso (25. avgusta 1987), Salvatore Fadda (17. novembra 1987) in Maria Doretto (30. novembra 1987), ki je bila prva ženska, kateri so presadili srce v videmski bolnišnici.

Sežanska carinska cona odpira vrata

SEŽANA — Sežana je sredi prejšnjega meseca dobila soglasje zveznega izvršnega sveta za ustanovitev carinske cone na območju suhozemnega terminala v Sežani. Kot so nam v imenu dvanajstih ustanoviteljev cone povedali predstavniki poslovne skupnosti terminal in sežanske občinske skupščine, so takoj potem začeli pripravljati lokacijsko dokumentacijo za ureditev 18,18 hektarov cone, v kateri naj bi bili prvi rezultati skupnih jugoslovanskih in tujih naložb vidni še pred koncem tega leta.

Ker je po zveznem soglasju v tej peti slovenski carinski coni predvidena le industrijska proizvodnja blaga na izvoz z dodelavo izdelkov tujih proizvajalcev, pretovarjanje tujega blaga za tuje tržišče in pripravljanje neocarinjenega tujega blaga za prodajo v tujini, si bodo snovalci sežanske cone prizadevali za takšno spremembo razpisnih in zakonskih osnov, ki bodo omogočale, da bi izdelke, narejene na osnovi višjih oblik poslovno-tehničnega sodelovanja v conah, lahko prodali tudi doma. Hkrati si bodo morali ustanovitelji prizadevati za izboljšanje zakonodaje, s katero je urejeno njihovo delovanje; pa tudi za oblikovanje enotnejšega tipa jugoslovanskih carin-

skih con. Zato bo treba dopolniti sistem devizne zakonodaje, izboljšati zakon o tujih vlaganjih, dognati sistem upravljanja mešanih podjetij, poenotiti pojem družbene lastnine in podobno. Morali bodo tudi doseči, da jugoslovanska administracija v conah ne bi videla le priložnosti za izogibanje plačevanja davkov in drugih dajatev, temveč v prvi vrsti možnost za poceni in hitro povečevanje naših deviznih dohodkov.

Po mnenju Sežancev bo tamkajšnja carinska cona, iz katere naj bi že prvo leto izvozili za približno 120 milijonov dolarjev izdelkov in pri tem ustvarili več kot 80 milijonov dolarjev neto deviznega priliva, spodbudile predvsem kooperacijsko proizvodnjo za zahodno tržišče in tretji svet. S tem bi slovensko in jugoslovansko gospodarstvo vzpostavilo novo vez s tujimi tehnologijami in možnost za vključitev tujega kapitala. Vse skupaj naj bi Jugoslaviji prineslo precej deviz in novega znanja, Sežani pa omogočilo boljši izkoristek ugodne prometne lege, in zmožljivosti terminala, dalo možnost za prestrukturiranje gospodarstva in za izobraževanje ter zaposlovanje visokokvalificiranih strokovnjakov.

JANEZ ODAR

V Vidmu predstavljen italijansko furlanski slovar

VIDEM — Predstavitve slovarja nekega manjšega, deželnega jezika kakršna je furlanščina, je pomemben dogodek. Tako je bilo včeraj jutraj v Vidmu, kjer je bil predstavljen prvi zvezek zajetnega italijansko-furlanskega slovarja, ki ga je uredil Giancarlo Ricci. Gre za prvega od šestdesetih zvezkov, ki bodo izhajali vsaka dva meseca. Popoln slovar bodo naročniki dobili v nekaj več kot osmih letih. Založnik Gianfranco Angelico Benvenuto se je odločil za tako periodično izdajo, ker je prepričan, da bo na tak način dobil okrog pet tisoč naročnikov. Ko bi bili izdali že popolno knjigo pa bi bilo kupcev veliko manj.

Izdajo so finančno podprli Videmska trgovinska zbornica, Videmska pokrajina ter Evropska gospodarska skupnost. Na včerajšnji predstavitvi, na katero je prišlo izredno veliko število ljudi, so prišla na površje nesoglasja glede furlanske pisave. Nekateri namreč menijo, da se je treba držati starinskih oblik pisave, drugi pa uporabljajo šumnike. Tradicionalisti te obtožujejo, da hočejo »posloveniti«^o furlansko pisavo.

Na včerajšnji predstavitvi so poleg avtorja-urednika slovarja ter založnika, govorili še predsednik Zbornice Gianni Bravo, zastopnik Dežele Paolo Braidia, evropski poslanec Alfeo Mizzau, sicer tudi predsednik Furlanskega filološkega društva, predsednik Ente Friuli nel Mondo sen. Toros, profesor univerze v Benetkah Paolo Zolli, poslanka Schiavi, ter še kdo drug.

(mw)

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Manjšinsko obzorje

NARODI BREZ DRŽAVE

Italijanske družbene vede niso zelo bogate z izvrnimi analizami narodnega ali celo manjšinskega vprašanja. Zato je toliko bolj zanimiva drobna knjižica, ki je izšla pred nekaj leti z naslovom: Narodi brez države, etnično-nacionalna gibanja na Zahodu, pri založbi Loescher (Turin, 1983). Avtorja Alberto Melucci in Mario Diani sta si zadala kot cilj ugotoviti stanje analiz (tako teoretičnih kot empiričnih) o etnično-nacionalnih konfliktih v družbah zrelega kapitalizma. V poštev sta vzela nekaj držav Zahodne Evrope, ZDA in Kanado; skupno 19 manjšin. Med italijanskimi žal, niso upoštevali tudi Slovencev; tudi ko citirata raziskave, ki so tesno vezane na naš prostor jih raje označujeta z imeni glavnih mest (Trst, Gorica), kot pa z navedbo skupnosti. Na splošno je knjižica (150 strani teksta) dobra sinteza gradiva, ki je na to temo izšlo v zadnjih desetih letih.

Zaradi strnjivosti knjige same in raznolikosti argumentov v njej je nemogoče podati kratek prerez njene vsebine, zato bodo tu nanizani le nekateri zanimivejši povzetki.

Prava etnična gibanja niso le reakcija na diskriminacije, tako povzema avtorja druge avtorje, ampak morajo se prej biti izraz neke skupne zavesti, identitete, izraz skupnih vrednot in interesov. Današnja gibanja je treba nadalje jasno ločevati od preteklih, zlasti od tistih vezanih na pojav nacionalizma v Evropi. Družbeni pogoji so se v zadnjih sto letih temeljito spremenili in čeprav obstaja neka kontinuiteta je povojna oživitvev manjšinskih gibanj v Evropi nekaj novega.

Ločevati je treba tudi med etničnimi pojavi v Združenih državah in tistimi v Evropi, kajti večina priseljencev v ZDA je imela drugačen odnos do asimilacije, kot ga imajo manjšine zakoreninjene v Evropi. Za ZDA avtorja citirata zanimiv model asimilacije, preko sedmih stopenj, ki sledi v strnjeni obliki, čeprav se ga ne more togo aplicirati tudi na naše razmere. Model je objavil M. M. Gordon leta 1964.

Prvi korak na poti k asimilaciji je, po tem modelu, zamenjava lastne kulture z večinsko (akulturacija), sledi opuščanje manjšinskih organizacij in vključevanje v večinske; na tej podlagi prihaja vse več do mešanih zakonov, sledi oslabilitev občutka pripadnosti določeni skupnosti in po tej fazi še nekaj manj izrazitih, ki pa vse izhajajo iz že navedenih.

Avtorja sprejemata tudi stališče, da se etničnost (ali po naše, poenostavljeno, narodnost) vse manj postavlja kot neka danost, golo dejstvo in vse bolj kot kulturni proizvod neke potrebe po identiteti, ki je moderna družba ne nudi, a tudi kot izbira na podlagi zelo stvarnih ocen. Avtorja namreč sprejemata tezo, da so etnični konflikti avtonomni od razrednih in v tej luči, da je etnična solidarnost le zelo koristno orodje za izboljšanje lastnega položaja, posameznikov in skupnosti, za katero pa se lahko odločijo ali pa ne. Po raznih analizah avtorja navajata stališče, da se manjšine navadno odločajo za politično mobilizacijo na etnični osnovi, če vidijo stvarne možnosti, da po tej poti lahko dosežejo več, kot po drugih. To naj bi razlagalo tudi dejstvo, da so najmočnejša politična gibanja na etničnih osnovah prisotna predvsem v razmeroma razvitih pokrajinah ali v pokra-

jinah, ki doživljajo možnost razvoja; tako na primer Katalonci, Baski, Skoti itd.

Iz navedene slike izhaja, da je slika med-etničnih odnosov danes zelo dinamična. Stabilna je bila le dokler je vsaka manjšina zavzemala v družbi zelo jasen, opredeljen in ločen položaj vezan na določen prostor ali na določeno proizvodnjo. Ti družbeni »prostori«^o so se oblikovali tako, da so povzročali čim manj trenj med skupnostmi, dokler ni modernizacija razbila te toge okvire in prisilila posameznika in skupine, da so začeli reagirati v vse bolj zapleteni mreži družbenih odnosov.

Industrijski kapitalizem je ohranil, kljub vsemu, razmeroma visoko stopnjo povezanosti med proizvodno vlogo posameznih skupnosti in njih kulturo, ki je dobivala zato močno razredno karakterizacijo. Družbeno podrejeni razredi so zato, kljub šibkosti, lahko ohranjali večjo kulturno in komunikacijsko homogenost in avtonomijo do dominantne kulture, kot pa se dogaja to danes, ob prisotnosti množičnih občil.

Na podlagi teh in drugih teoretičnih izhodišč, avtorja razvijeta razlago o tem, zakaj in kako je prišlo do etničnega preporoda v letih '60. Potreba sta bila dva pogoja, prvi: odprtost političnega sistema in ošibitev dominantnih skupin. Prvi pogoj se je na zahodu uresničil predvsem na podlagi mednarodnih dogodkov (koniec hladne vojne, francoski poraz v Indokini, ki je sprožil proces dekolonizacije itd.), drugi pa predvsem v gibanjih znotraj družbe, zlasti ob valu oporečništva, ki se je uprl avtoritarnim mehanizmom v družbi; ti mehanizmi so namreč več ali manj isti, ki povzročajo asimilacijo manjšin.

Na mobilizacijo manjšin je seveda vplivalo več drugih dejavnikov; določena razredna setava manjšine in določeni odnosi med manjšinsko in vladajočo elito (manjšinska elita je tem bolj aktivna, čim manj možnosti ji daje večinska za integracijo), določena mera dostopnosti do virov bogastva na območju manjšine, določena dovzetnost centralnih oblasti (treba je ločevati med odnosom, ki ga ima do manjšine vladajoča elita in državni aparat), nadalje vplivajo mednarodni dejavniki in vse to se končno odraža v tipu mobilizacije, še prej pa v osnovni izbiri manjšine: asimilacija ali »akomodacija«. Ta nerodna tujka pomeni nastavljanje novih odnosov med skupnostmi (medtem, ko je asimilacija le prilagoditev manjšine večini), in ima lahko več smeri, od zadovoljitve z majhnimi premiki do radikalnih zahtev po skrajni ločenosti obeh delov družbe.

Odpornost asimilacij je odvisna, povzemata avtorja, predvsem od tega, kako posameznik sprejema lastni etnični položaj: če ga ima za negativnega in ga zanika, če ga sprejema kljub negativni oceni, in končno, če ga sprejema s pozitivno oceno. Jasno je, da močna etnična mobilizacija lahko sloni le na tretji varianti, medtem ko prvi dve vodita v vdanost ali v pasivne oblike odpora.

Berite

»Novi Matajur«

DANIELLE STEEL

122.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelj

»Rad bi jo odpeljal v hotel, ji pustil, da se okopa in prespi učinke mamila...«

»Pripeljala se bom z naslednjim letalom.«

Lionel je stisnil zobe. Hotel je na vsak način umiti pred Fayinim prihodom, »naslednje letalo«^o pa mu ni puščalo dosti časa. Vrhu tega je bilo še nekaj, kar bi Faye morala vedeti, to mu je zdaj postalo jasno. »Mama, še nekaj je, kar bi morala vedeti...« Nagonsko je vedela, da ji je nekaj zamolčal. Anne je ranjena... nekaj... »Mama?«

»Kaj je, Li?«

»Noseča je, mama.«

»O, moj bog.« Faye je bruhnila v jok. »Saj ima šele štirinajst let.«

»Vem. Žal mi je, mama...«

»So ujeli fanta?«

Ni imel srca, da bi ji povedal, da otroka ni spočel »fant«, temveč kakšnih trideset članov sekte. Namesto tega se je nekako izgovoril, češ da bo treba stvar prepustiti Anne, vendar se Faye ni mogla več zbrati. Na svojo beležko je samo še nakracala »poklicati dr. Smytha«, ki naj bi

uredil vse potrebno za splav. Pred enim letom je tako poskrbel za njeno glavno igralko in če ne bo hotel tega narediti otroku, kot je Anne, jo bo odpeljal v London ali Tokio. Ne bo ji treba prestatati vsega tega. Verjetno je bila poslana. Annina nosečnost se ji je zazdelo hujša od vseh drugih umazanih podrobnosti in morala se je opomniti, da mora biti hvaležna, ker so deklet sploh našli. Ko je obesila slušalko, je še vedno jokala; nato je skrila obraz v dlani, globoko vdihnila, si obrisala nos, zravnala ramena in se odpravila v pritičje povedat Wardu. Morala mu je povedati, da Anne je bila tudi njegova hči, najsi sta imela še tako malo skupnega. Spraševala se je, kako bosta uredila razdelitev poslovnega življenja. Do zdaj sta delala, kot sta bila navajena, toda to se ni moglo nadaljevati v nedogled. Zdaj, ko je našel Anne, se bo tudi Lionel vrnil domov. Ni imela nobenega izgovora več, da ne pove Wardu. Ustavila se je pred njegovo pisarno in njegova tajnica je živčno poskočila.

»Je gospod Thayer notri?« Vedela je, da je. Videla ga je malo pred tem.

Tajnica jo je zaskrbljeno pogledala, spustila svinčnik na tla in se nato poskušala izogniti Fayinemu pogledu. »Ne... ni ga...«

»To je laž.« Faye ni bila razpoložena za traparije. »Slučajno vem, da je tu.« Bilo je bolj uganje, vendar je delovalo.

»Ni ... no, pravzaprav ... prosil je, naj ga ne vznemirjam.«

»Spet kavs na svojem službenem kavču, kaj?« Faye so se od jeze iskriale oči. Natanko je vedela, kaj se dogaja, in

vrhu tega še v njuni pisarni. Bil je presneto predrzen. »Nisem si mislila, da pri nas uporabljamo kavč za dodeljevanje vlog.« Stopila je k vratom njegove pisarne. Tajnica je tako glasno zajela sapo, da se je Faye obrnila k njej. »Ne skrbite. Rekla bom, da sem vas premagala.« S temi besedami je odprla vrata in stopila noter. Prizor, ki ga je zagledala, je bil še razmeroma umirjen. Ward in Carol Robbins, zvezda dnevne televizijske »žajfe«^o Pojdi za mojim svetom, sta oba oblečena sedela pri pisalni mizi in se pogovarjala, on pa jo je držal za roko. Vse v njunem obnašanju je kazalo, da sta globoko zaverovana drug v drugega. Carol je bila čedna svetlolaska z dolgimi nogami in ogromnim oprsjem. V nanizanki je igrala bolničarko in moški so strašansko gledali pokajoče gume na njeni uniformi. Faye pa je pogledala samo svojega moža, ki je hitro spustil dekletovo roko in živčno pogledal ženo. Za dekleta se še zmenila ni, njene oči so le bile ves čas na njem.

»Našli so Anne. Mislija sem, da boš nemara hotel vedeti.«

Oči so se mu razširile in postalo je jasno, da mu je veliko do tega. Za trenutek je popolnoma pozabil na deklet v sobi in je videl samo ženo. »Je vse v redu?«

»Da.« Ni mu povedala ne za mamila ne za nosečnost. Ni hotela, da bi Carol zvedela. Do večera bi o tem vedel že ves Hollywood. »Vse je v redu z njo.«

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Ali delavske organizacije res izgubljajo ugled in priljubljenost?

Zaupanje v sindikat pogojuje zlasti težko gospodarsko stanje

V tržaški stvarnosti imajo sindikalne organizacije posebno vlogo, ki pa se je v zadnjih letih vplelo spremenila glede na pomen in vpliv, ki ga delavstvo pripisuje sindikatu. V tem času ni mogoče več govoriti o priljubljenosti sindikata ali o neomajni veri v to delavsko organizacijo. Delavci postajajo vse bolj kritični, nezaupljivi, nekateri od sindikata pričakujejo preveč, drugi pa takorekto ničesar. CGIL je preteklega oktobra izvedla anketo med tisoč tržaških delavci, katere namen je bil zasledovati želje in zahteve tukajšnjega delavstva in nenazadnje reorganizirati svojo dejavnost tako, da bi bili delavci oziroma člani s tem sindikatom čim bolj zadovoljni.

Kaj si torej tržaški delavci najbolj želijo ne glede na pomen, ki ga ima lahko sindikat v industrijskem razvojnem procesu? Predvsem okrepitev pristaniške dejavnosti, temu sledi funkcionalnost javnih služb, resanacija industrijskega sektorja je šele na tretjem mestu, medtem ko je, merjenov odstotkih, daleč za tem razvoj raziskovalnega področja in turističnega sektorja. O vlogi in priljubljenosti sindikata pa delavci predvsem menijo, da mora sindikat na prvem mestu ščititi pravice vseh delavcev, ne glede na njihovo politično prepričanje oziroma ščititi tudi brezposelne in tiste, ki niso vključeni v sindikalne organizacije. Ta trditev je po svoje tudi razumljiva, še zlasti če upoštevamo dejstvo, da se vrste brezposelnih daljšajo, mladina pa se vse manj vključuje v družbene ali politične organizacije, saj so nekatere ankete, ki so jih pristojne službe izvedle na vsedržavni ravni, pokazale, da volilni upravičenci, se pravi tudi komaj polnoletni državljani, bolj malo zaupajo v politiko in njene voditelje. Kar 65 odst. anketiranih namreč meni, da se sindikat premalo zavzema za brezposelne, ta problem pa seveda najbolj občuti izšolana in poklicno usposobljena mladina ter univerzitetni

študentje. Kar se sindikata tiče, pa naj ne bi ščitil samo delavčevih pravic, temveč bi moral skrbeti za izboljšanje delovnih pogojev in delovnega okolja ter strokovnosti na delovnem mestu. Dokaj negativno mnenje o sindikatu imajo tudi delavci javnih uprav in ustanov ter visoko usposobljeni delavci. Posebej pa je politiko sindikata negativno ocenilo 48 odst. anketiranih iz kategorij izobražencev. Poglavlje zase so upokojenci, ki imajo v sindikat skoraj slepo zaupanje; v njem iščejo vsestransko pomoč oziroma vso tisto podporo, ki jim je javne službe ne znajo ali ne morejo nuditi. 37,2 odst. anketiranih namreč od sindikata pričakuje, da jim bo uredil vse formalnosti za upokojeve in pravično pokojnino, dober odstotek več pa od sindikata pričakuje podporo pri poklicnem usposabljanju. Pomoč pri reševanju davčnih obveznosti od sindikata pričakuje 22,2 odst. anketiranih, zanimivo pa je dejstvo, da so samo pri CGIL lansko leto izpolnili 12 tisoč davčnih prijav članov in simpatizerjev.

Na vprašanje, ali je sindikat potreben za to, da ščiti pravice državljanov, je 82,7 odst. odgovorilo pritrdilno (s tem se jih ne strinja 13,8 odst.), medtem ko je vprašanje, ali obstaja kaka razlika med eno sindikalno organizacijo in drugo, privedlo do zanemarljive razlike med odgovori. Nekaj več kot 47 odstotkov meni, da ni nobene razlike, 43,5 odst. pa je nasprotnega mnenja. Iz tega lahko sklepamo, da je član na svoj sindikat čustveno navezan oziroma da se v sindikat včlanja po neki nenapisani "tradiciji". Nekaj zanimivih odgovorov je vzbudilo tudi vprašanje, kaj pravzaprav so sindikalisti; velika večina anketirancev meni, da so to delavci, kot vsi drugi, 22,6 odst. je prepričanih, da so to prebrišanci, ki so v tem poslanstvu našli priložnost privilegiranega brezdelja, le 8,6 odst. pa meni, da so to osebe, ki v

povprečju delajo več kot drugi. V glavnem pa so si bili anketiranci edini v trditvi, da bi morali biti sindikalisti podvrženi rotaciji.

Ali je sindikat, v tem primeru CGIL, pošten, blizu ljudem, v koraku s časom, konkreten, močan, dosleden in demokratičen? Z odgovorom "ne vem" se je na to skupno vprašanje odrezalo največ anketiranih, odkloni v odstotkih pri posameznih pridevnikih pa so bili dokaj vidni. Največ anketiranih je namreč prepričanih, da je sindikat demokratičen in pošten, veliko manj jih pa meni, da ni sodoben.

Zgovoren pa je odgovor na najbolj kočljivo vprašanje, in sicer, ali priljubljenost sindikata narašča ali upada: natanko 50 odst. anketiranih je prepričanih, da sindikat izgublja tla pod nogami, samo 10 odst. je takih, ki se navdušuje nad njegovo naraščajočo uspešnostjo. V tem vprašanju je mišljeno sindikalno gibanje nasploh. In še, katera javna ustanova ima največji vpliv in najbolj ščiti interese prebivalstva? Ogronna večina se najbolj zanaša na deželno upravo, sledijo po vrsti Občina, ugledna poznanstva, sindikat, župnik, druge skrbstvene službe, stranke, sredstva javnega obveščanja. Kar se varnosti tiče, pa Tržačani najbolj zaupajo v organe javne varnosti, Cerkev, državo, sodstvo, podjetnike, parlament, sindikat, stranke. In reakcije sindikalistov? Gostobesedne, kot je sicer skoraj obvezno zanje. Nekaj pomembnih korakov, vsaj glede zaposlovanja, pa je CGIL že naredila, o konvenciji s Pokrajino smo pred nedavnim že pisali, vprašanje pa je, kakšen bo odziv na take pobude pri drugih krajevnih in javnih upravah. Biti sindikalist ni lahko, še zlasti ne v času, ko ponovno udarjajo na dan krivice in diskriminacije, ki bi jih moral sodoben način dela in življenja že zdavnaj odpraviti.

MIMA KAPELJ

Doslej kot edini v deželi skrbi tudi za Slovence

V Sesljanu deluje center v pomoč prizadeti mladini

Pred nedavnim je poteklo leto dni, odkar je v Naselju sv. Mavra pri Sesljanu začel delovati Vzgojno-zaposlitveni center. Ustanovila ga je devinsko-nabrežinska občinska uprava z namenom, da bi priskočila na pomoč razvojno moteni in kakor koli prizadeti mladini, ki poprej po obveznem šolanju ni imela v občini nobene socialne oskrbe ali opore, tako da je večkrat bila prepuščena sama sebi oziroma svojim družinam. Čeprav je center občinska ustanova, ne pokriva zgolj potreb devinsko-nabrežinske občine, med njegovimi posebnostmi pa je tudi ta, da kot doslej edina tovrstna ustanova v deželi nudi slovenskim uporabnikom usluge v slovenščini.

Sesljski center skuša predvsem usposobiti prizadete mlade za čim samostojnejše in vsestransko polno življenje. Pomaga jim razvijati njihove telesne in duševne sposobnosti, podpira jih v socializaciji, usmerja v poklic in, če je mogoče, jim poskrbi zaposlitev. Ustanovljen je bil v sodelovanju s Psihološko službo za doraščajočo mladino in Slovensko socio-psiho-pedagoško službo Tržaške krajevnne zdravstvene enote ter s Centrom za umsko zdravje iz Nabrežine in Uradom za pomoč mladoletnim pri Tržaški pokrajini. Nekateri izvedenci teh ustanov oziroma služb sestavljajo posebno strokovno-posvetovalno komisijo, ki redno spremlja delovanje samega centra.

Sesljski Vzgojno-zaposlitveni center deluje pet dni na teden in se v glavnem drži šolskega koledarja. Kako pa poteka običajen dan v njem? Uporabniki se pripelejo s svojih domov s posebno opremljenim občinskim kombijem. Okrog 8.30 se prične ura telovadbe. Sledi priprava malice in sama malica, po njej pa je na vrsti individualno delo. Vsak gojenec namreč ima svoj program, ki ga uresničuje pod

vodstvom vzgojiteljev. Okrog 12.30 je kosilo, po njem pa morajo gojenci pospraviti, tako da ne pustijo nereda za seboj, ko se okrog 13.30 odpeljejo z občinskim kombijem na svoje domove.

Včasih se gojenci ustavijo v Sesljanu tudi popoldne, in sicer za to, da se lahko udeležijo tečajev, ki jih prireja Ljudska univerza, ali pa kake prireditve. Tako se letos lahko udeležujejo tečaja iz telovadbe ter iz šivanja in pletenja. Sicer pa velja poudariti, da center skuša vzpostaviti čim več stikov z okolico, v kateri deluje, in to ne zgolj na dobrovoljski osnovi. Res je sicer, da voditelji centra skušajo privabiti ljudi od zunaj s prirejanjem družabnih srečanj, a v njem delujeta tudi fotokopirnica in knjigovoznica in razmišljajo, da bi v kratkem odprli še pralnico avtomobilov. Poleg tega velja omeniti, da je center že v svojem prvem letu delovanja poskrbel zunanjo zaposlitev nekaterim svojim gojencem.

Center trenutno obiskuje devet mladih. Sedem jih je iz devinsko-nabrežinske, dva pa prihajata iz tržaške občine. Devinsko-nabrežinska občinska uprava je namreč od vsega začetka povabila k sodelovanju sosednje občinske uprave s Tržaškega in z nekaterimi bo v kratkem sklenila konvencijo za skupno uporabljanje sesljskega centra. To je posebno pomembno spricho dejstva, da ta center kot enkrat edini v deželi deluje tudi v slovenščini. V njem trenutno službujejo koordinator, socialna delavka in štirje vzgojitelji: polovica jih je italijanske in polovica slovenske narodnosti. Od devetih gojencev pa pet je Slovencev in štirje so Italijani. Tržaški Slovenci bi morali drug podoben center dobiti letos: ustanoviti ga namerava Sklad Mitja Čuk, in sicer na Opčinah, zajemal pa naj bi izključno slovenske uporabnike.

»Modri angel« od jutri v Verdijevem gledališču

Jutri bo v Trstu v gledališču Verdi (kot smo že večkrat napovedali) nastopil sloviti Državni balet iz Marseilla in predstavil »Modrega angela«. Svetovno znani koreograf Roland Petit upodablja tokrat tragično ljubezensko dogodivščino prof. Raata. Tema je seveda prevzeta po romanu Heinricha Manna in bo tokrat zaživela v gibu baletnikov Alessandre Martinese, Denisa Gania, Carlotta Zamparo in Vladimirja Vasiljeva. Jutrišnja premiera bo ob 20. uri, sledile bodo ponovitve do 17. t. m.

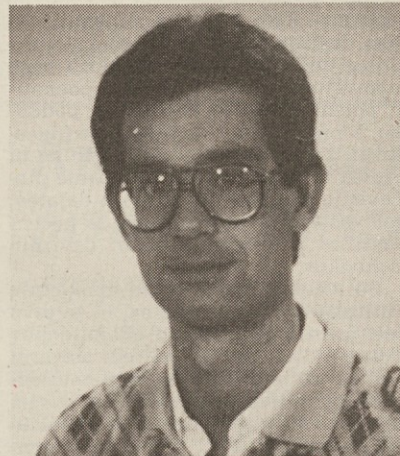
Še danes razstava starega orožja

Danes bo zadnji dan odprta razstava posvečena Diegu de Henriquezu, na kateri si lahko ogledamo staro orožje, ki je drugače shranjeno v vojnem muzeju. Razstavo je priredila Avtonomna turistična ustanova, odprta pa bo od 10. do 13. ure in od 15. do 18. ure. Kot smo že pisali, je razstava na Gradu sv. Justa, do sedaj pa je privabila nad 10 tisoč gledalcev.

Februarja načrtujejo še eno razstavo, s katero bodo natančneje proučili delo znanega zbiratelja starega orožja de Henriqueza. Zanimivo je, da takšne pubde vzbujajo veliko zanimanja, čeprav se nam zdijo bolj simpatične vinske razstave, ki prikazujejo ljudi kot ljudi in ne kot vojščake...

Moški zbor V. Vodnik ima novega dirigenta

Daljnosežni načrti dolinskih pevcev

Bogdan Kralj

»Kakšni so bili vaši prvi vtisi ob začetku in kakšni so rezultati tega trimesečnega skupnega dela?»

Moram priznati, da me je dolinski zbor prav prijetno presenetil. Ni bilo lahko začeti, niti meni, novemu pevovalji, niti ne pevcem. Povsem razumljivo je bilo, da je ta prestop marsikomu povzročil določene težave, tudi zaradi prilagajanja različnemu načinu dela. Mislim pa, da bodo te težave kmalu mimo. Kot pri veliki večini naših pevskih skupin so tudi tu dokajšnji problemi s številčno uravnoteženostjo glasov, saj prav tako kot pri ostalih moških zasedbah primanjkuje dobrih tenorjev. Razveseljivo je, da je srednja starostna doba pevcev sorazmerno nizka. Treba pa bo privabiti

še novih pevcev. Predvsem z načinom dela, z nadvse resnim pristopom do petja, ne nazadnje z zanimivim in privlačnim programom. V tej smeri smo skupaj s pevci že dosegli dobre rezultate: resnost in prisotnost na vajah sta namreč kar se da zadovoljivi in zanimivo je, da so pri tem v dober zglede predvsem starejši pevci. Tudi na programu že delamo. Lotili smo se več novih skladb, v glavnem slovenskih ljudskih pesmi in umetnih pesmi iz različnih obdobij, povzeli smo nekatere skladbe, ki jih je zbor nastudiral v prejšnji sezoni. Zaradi moje preobremenjenosti smo doslej imeli v glavnem enkrat tedenske vaje, kot dopolnilo pa še občasne intenzivne vaje ob sobotah ali nedeljah. Z januarjem bomo začeli vaditi dvakrat tedensko, konec meseca pa se bo zbor udeležil dvodnevnega seminarja za dihalno in vokalno tehniko ter dikcijo.

»In še običajno vprašanje: kaj pa v bodoče?»

Skupaj s pevci smo si zamislili precej daljnosežen delovni načrt. Čakajo nas seveda nastopi, poleg priložnostnih bo kmalu na vrsti Primorska poje, v kratkem bomo šli na dvodnevno gostovanje, pripravljamo pa se tudi za zahtevnejši nastop, in sicer celovečerni koncert v okviru letošnjih prireditev ob 110-letnici dolinskega tabora. Nadvse pomembno se mi zdi, da postane zbor res homogeno skupina, poleg resnega in temeljitega pevskega dela imajo zato pri tem svoj delež tudi družabnosti! Ne nazadnje je za pevski zbor važno, da ima od svojega dela veliko zadoščenja. Zato pa je treba doseči določeno kakovostno raven, kar zahteva nemalo truda in požrtvovalnosti! (dam)

pismo uredništvu

V uredništvu smo prejeli v vednost (in v objavo) pismo, ki ga je avtor naslovil na Sergia Ferraria, avtorja članka »Zakaj ne po slovensko?«, ki je bil objavljen v novoletni prilogi našega dnevnika.

Ko sem prebral vaš članek v Primorskem z dne 31. decembra, sem se opogumil in se odločil, da povem to, kar mi že več časa leži pri srcu.

Mimo težav, ki ste jih imeli, da ste se lahko pričel učiti slovenščine, verjetno so temu botrovali tudi nesrečne okoliščine, se povsem strinjam z vašim mnenjem glede rabe narečnega jezika, ki se ga je poslužil avtor v ponesrečenem učbeniku »Zakaj ne po...« (kaset nisem poslušal).

Sedaj pa preidimo k stvari. Sam sem Slovenec, zaradi fašizma pa sem moral na žalost obiskovati italijanske šole. Po končani vojni sem pričel čitati slovenske knjige in časopise, seveda sem naletel na velike težave. Danes lahko trdim, da se dostojno izražam, čeprav ne zmorem zahtevnih govorov. Prijatelj

telji in znanci so me večkrat vprašali, kako se lahko naučijo slovenščine, povedal sem jim, da je to težko, predvsem če niso z nemščino ali latinščino osvojili sistema sklanjatev.

Dvakrat sem se obrnil tudi na Tržaško knjigarno, kjer so mi ponudili učbenik »Zakaj ne...«. Prvi učbenik sem dal nekemu, ki me je zanj vprašal in ne vem, kaj se je potem zgodilo. Drugi učbenik sem obdržal nekaj dni in sem si ga ogledal. Ostal sem zaprepaščen! Knjiga bo dobra, vendar je naslov zgrešen; glasi bi se moral: »Zakaj ne po ljubansk...«. Narečni vpliv je tako močan, da sprevrže samo sintakso. Mislim sem pisati pismo Primorskemu, vendar sem se zadržal, ker pač nisem akademik, kar pa je, predvsem v »zamejskem« okolju, bistveno. Sedaj, ko vi potrjujete moje mnenje, sem se odločil za pismo. Je res mogoče, da v zamejstvu ni profesorja, ki bi znal sestaviti tečaj slovenščine za Italijane? Ljubljana bo prestolnica, vendar njeno narečje prav gotovo ni »dolce stil nuovo«. Prav zato sem prepričan, da je

Zakaj ne po... ljubansk?

dolžnost nas zamejcev, da pripravimo tečaj za Italijane; bodisi zaradi izkušenj, ki nas vežejo na njih, bodisi zaradi dolžnosti, da zblížujemo dve kulturi in nenazadnje zato, ker je naša slovenščina bolj linearna, osvobodena ponavljanj, sintaktično bližja koreninam in brez ljubanske afereze.

Morda se bo kak akademik posmehoval mojim nestrokovnim kritikam, vendar nisem sam, ki tako mislim. Nikakor nisem purist! Če se v sodobno govorico vrine kakšna odvečna eksotična beseda, naj bo! Če pa želimo naučiti naš jezik druge, potem si položimo roko na srce. Vsak naj si izbere poklic, vendar čakajo učitelja težke naloge. Potrebno je se-jati dobra zrna in ne plevla. Naš pregovor pravi: »Kdor ne zna, naj bo doma«.

Srečno novo leto in dobro učenje brez knjige »Zakaj ne...« vam želi

Vaš
Alfredo Švagelj

Potrpežljivo v vrsti za plačilo januarskega telefonskega računa

Tako dolgo in potrpežljivo vrsto je naš fotograf včeraj ujel pred vrati tržaških uradov telefonske družbe SIP na Oberdanovem trgu. Seveda je to le zunanji del vrste, ki se je nadaljevala v notranjosti, vse do okenca za plačilo telefonskih računov. Časa za poravnavo zadnjega računa je sicer še devet dni, toda naročniki očitno želijo kar čimprej odpraviti svoje denarne obveznosti, ki jih januarja res ne manjka. S takim čakanjem v vrsti oziroma z neposrednim plačilom v uradih SIP prihranijo sedaj že kar čedno vsoto, ki jo morajo plačati, če poravnajo račun s pošto ali bančno položnico. Tarife so sicer po različnih denarnih zavodih dokaj raznolike; pri TKB na primer za računavajo tisoč lir na položnico, medtem ko ponekod ta vsota dosega celo 1.800 lir.

Prihodnji ponedeljek, 11. januarja, pa bo začel teči mesečni rok za poravnano leto približno 25 odstotkov višje avtomobilске takse za vozila z več kot 10 davnimi konjskimi močmi. Vplačila bodo sprejemali v poštini uradih, na sedežih ACI pa jo bodo morali poravnati le tisti avtomobilisti, ki nimajo davčne knjižice.

Kot smo že poročali, so z novim letom začele veljati še nekatere druge podražitve. Za celih 30 odstotkov so se povečali zneski, ki jih bomo morali v obliki kolka nalepiti na vozniška dovoljenja in na potne liste, medtem ko se je televizijska naročnina občutno podražila že sredi lanskega leta in bo zato v teh dneh potrebno poleg letošnje poravnati tudi šestmesečno razliko za lansko naročnino.

Dolinski odbor o napovedani stavki uslužbencev

Sinoči se je sestal na prvi letošnji seji občinski odbor občine Dolina. Med važnejše sklepe spada dodelitev prve faze del za preureditev občinske hiše v Gročani. Na zasebnem pogajanju si je delo zagotovilo podjetje Edileffe. Ob ravnanju so nekatere prošnje na državo, deželo, pokrajino, Kraško gorsko skupnost za razne prispevke. Seznam posegov zajema ureditev okolja in parkirišč ob županstvu, povečanje pokopališč v Dolini in Mačkoljah, dograjevanje kanalizacije, napeljavo metana, obnovitev vodovodnega omrežja, novo občinsko hišo v Dolini in številne druge posege, ki so v pristojnosti Občine.

Glede napovedane stavke občinskih uslužbencev za 8. januarja, je občinski odbor obžaloval nerazumljivo zaostri-
tev odnosov sindikata do občinske uprave. Res je, da je odbor julija 87 sigliral osnutek sporazuma s sindikatom pod

dogovorjenim pogojem, da bo stroške za osebje krila v celoti država. To se žal ni zgodilo. Za kritje plač uslužbencev ni več dovolj redni prispevek države, temveč so bili in bodo potrebni veliki poviški tarif, predvsem smeti in vode. To pomeni, da mora občinska uprava z razumno odgovornostjo pristajati na vsakršno potrebo in zahtevo, kajti vsak nov strošek bo nujno prizadel vse občane.

Ne odgovarja pa resnici, da je občinski odbor enostransko odločil, da omenjenega sporazuma ne bo izvajal. Res je, da je občinski odbor za pogajalno mizo predlagal nekatere spremembe. Po mnenju uprave je sindikat v svojih zahtevah do sedaj vedno naletel pri upravi na razumevanje in odprta vrata; nepotrebno zaostrovanje z enostransko oklica-
no stavko lahko pomeni, da bo potrebno vrata le nekoliko pripreti, da bo šla skozi predvsem kvaliteta.

Gasilec uspelo rešili žensko hudo zastrupljeno z metanom

Hiter poseg gasilcev je včeraj zjutraj rešil življenje 50-letne Annemarie Cerni, ki je počivala v stanovanju, nasičenem s plinom. Ko so gasilci prispe-
li v Ul. Marin 6, je bila ženska namreč že v nezvesti in so jo nato reševalci Rdečega križa le s težavo priklicali k življenju. Cernijeva je bila že nekaj dni prehlajena in je imela tudi nekaj temperature. Zaradi tega ni zavohala močnega smradu po plinu in sploh ni opazila, da je iz cevi, ki je oskrbovala pečico, uhajal plin. Kljub temu pa se je v jutranjih urah zavedala, da v stanovanju primanjkuje zraka, in je k sreči odprla na stežaj okna in vhodna vrata stanovanja. Če tega ne bi storila, bi bila pozneje vsakršna pomoč zaman. Ker se je kljub svežemu zraku počutila slabo, je Cernijeva legla na posteljo. Medtem pa je plin še vedno uhajal iz cevi in je napolnil tudi vežo ter stopnišče hiše.

Okrog 10.30 so sosedje končno zavohali smrad in poklicali gasilce, ki so preiskali vso hišo. V drugem nadstropju so našli odprta vrata, v spalnici pa že onesveščeno žensko. Po prvi pomoči, ki so ji jo nudili sami gasilci, jo je rešilec Rdečega križa prepeljal v glavno bolnišnico, kjer so jo zaradi hude zastrupitve z metanom sprejeli na od-
delku za urgentno medicino.

Ponesrečil se je med pobiranjem oljk

V nasadu oljk blizu Boršta se je včeraj v opoldanskih urah ponesrečil sta-
rejši domaćin, ki je pobiral oljke. 60-letni Jordan Zahar, ki stanuje na številki 57, se je ob uri kosila povzpел po

lestvi na drevo, da bi ga otrešel. Oljke je nato nameraval pobrati s tal. Veja, s katere je hotel opraviti svoje delo, pa se je pod njegovo težo zlomila in Zahar je zgrmel na tla ter se močno udaril po vsem telesu. Kljub bolečinam se je pogumno pobral iz nasada in se odpravil v vas. Bil je tudi dovolj priseben, da se je s svojim vozilom popeljal do glavne bolnišnice, kjer so mu ugotovili zlom desne rame in ga sprejeli na ortopedski oddelek. Okreval bo v 40 dneh.

Visoka globa za tihotapca

Zaradi tihotapljenja večje količine cigaret iz Istre v Italijo je reško sodišče obsodilo 30-letnega Tržačana Silvana Palumbo na plačilo globe v višini 550 milijonov lir. Med drugim kaže, da je Palumbo, skupno z drugimi Tržačani, vpleten tudi v trgovino s tuji-
mi državljani, večinoma iz Sri Lanke in Kitajske, ki so skozi Jugoslavijo ilegalno vstopali v Italijo.

Lopovska skupina je od posameznega tujca zahtevala za »organiziran in zaje-
mčen«
prehod v Italijo okrog 300 dolarjev. Kaj je ilegalce čakalo v Italiji? Večinoma so se moški zaposlili »na črno«, ženske pa je pot vodila v prosti-
tucijo.

Takih, »organiziranih«
ilegalnih prehodov meje je bilo največ lani v poletnih mesecih, da je preiskava obrodila sadove, pa je brez dvoma pripomoglo sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi obmejnimi organi. Varni prehodi, za katere je omenjena skupina vedela (zaenkrat ni še znano, koliko ljudi jo je sestavljalo), so vodili prek morja ali vzdolž meje na kopnem.

V Haifi našli pogrešanega Tržačana

Policija iz Haife je po dveh dneh iskanja našla pogrešanega Tržačana, ki je izginil v nedeljo, ko bi se z ženo in drugimi sopotniki moral vkrcati na ladjo za Ciper. Kaže, da je 77-letni Ezio Cappellari, ki stanuje v Trstu v Ul. Picciola, iz še nezna-
nih razlogov izgubil spomin, policija pa ga je našla v nekem hotelu. Kot so pozno sinoči sporočile tiskovne agencije, sta se Cappellari in njegova žena udeležila noveletnega sredozemskega križarjenja, njun cilj pa je bila Larnaka na Cipru, kjer živi njuna nečakinja - redovnica. Po prvih podatkih se Cappellariju ni zgodilo nič hudega, tako da bo lahko že prihodnje dni zapustil italijansko bolnico v Haifi.

Gostovanje Hrvaškega narodnega gledališča v Rossettiju

Hrvaško narodno gledališče iz Zagreba bo v petek, 8. januarja, gostovalo v gledališču Rossetti s Shakespearovim delom Cymbeline, po mnenju številnih literarnih kritikov najbolj zahtevno in najbolj uspelo postavitevjo zagrebškega teatra. Delo je režiral Joško Jovanović, med 35 nastopajočimi pa so tudi najbolj znani hrvatski igralci kot Vanja Drach, Zvonko Torjanec, Tomislav Stojković, Neva Rošić in Ena Begović.

Cymbeline je tako imenovana »romantična igra«, ki jo je Shakespeare napisal spomladi ali poleti 1608, le nekaj let pred smrtjo. Angleški dramatik je tisti čas zapustil Globe Theatre, ljudski teater, in delal za Blackfriars, elitni teater, za katerega je napisal več romanc ali »romantičnih iger«, ki so bile dvoru in plemstvu bolj pri srcu kot tragedije. Komedija Cymbeline je bila, kot druge romance, zasnovana na pripovedih drugih srednjeveških in renesančnih avtorjev. Osnovno poanto romance prestavlja ženska zvestoba, okoli katere avtor splete vrsto komičnih situacij, ki privedejo do nepredvidljivega razpleta.

Hrvaško narodno gledališče bo gostovalo v Trstu le v petek. Abonenti Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine in Slovenskega stalnega gledališča imajo 50-odstotni popust.

† Zapustila nas je naša draga mama in nona

Giovanna Rakar vd. Dose

Pogreb bo jutri, 7. januarja 1988, ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v dolinsko cerkev.

Žalujoci: hčere Alma, Vittoria in Gisella z družinami

Trst, Domjo, Dolina, 6. januarja 1988

ZAHVALA Ob izgubi našega dragega Rudolfa Kralja

se iskreno zahvaljujem zdravniku in zdravniku Ukmarju ter vsem, ki so z nami sočustvovali.

Žalujoci svojci
Trebče, 6. januarja 1988

Moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka in Kontovela izreka iskreno sožalje svojemu članu Marinu Albiju ob izgubi drage none Elizabete.

Ob smrti drage Ivanke Gustinčič izreka iskreno sožalje Jolandi in družini

KD Rovte-Kolonkovec.

Ob izgubi dragega Giovannija Kosmača (Bonča), soustanovitelja našega društva, izreka iskreno sožalje družini in sorodnikom

KD Rovte Kolonkovec

Razsodba prvostopenjskega sodišča bo znana jutri Proces zaradi mamil na Krasu gre h koncu

Na procesu zaradi hašiša in kokaina na Krasu so včeraj posegli še zadnji branilci dvajsetih obtožencev. Med njimi tudi odvjetnika Maniaco in Benussijeva, ki branita glavna obtoženca - Kolumbijca Enriqueja Ortiza in Dejana Danielija, za katere je javni tožilec Grohman zahteval šest oz. sedem let zaporne kazni. Oba sta kot edina od dvajsetih pričakala proces v zaporu.

Za Ortiza je odvjetnik Maniaco trdil, da je geolog šele na zagrebškem letališču spoznal, da je v dragocenem kamnu kokain in da je prišel z njim v Trst, ker so mu zagrozili s smrtjo. Ker v hotelu Columbia ni nihče prevzel mamila, se je odločil, da vzame posel v lastno režijo, kokain proda in si z izkupičkom ustvari pogoje za novo življenje v Sovjetski zvezi, kjer ima ženo in hčerko. Da se kolumbijski geolog ni spoznal na trgovanje s kokainom, je Maniaco skušal dokazati z nekaterimi dejstvi. Spretni mednarodni razpečevalec droge bi se s kilogramom in pol skoraj povsem čistega kokaina v vrednosti 800 tisoč dolarjev prav gotovo ne obrnil na »nepomembnega«
uživalca hašiša, kot

je bil Dejan Danieli in ne bi zahteval le 65 tisoč dolarjev. Odvjetnik je tudi demantiral možnost, da bi se njegov varovanec in Danieli poznala. V resnici je geolog imel na svoji agendi naslove številnih Evropejcev; dal naj bi mu jih znal (Ortiz je povedal ime in priimek), ki je Danielija spoznal med njegovim potovanjem v Kolumbijo, kamor je Tržačan šel na turistično potovanje in to le enkrat. V zaključku je Maniaco predlagal, naj sodišče upošteva olajševalne okoliščine kot prevladujoče in naj Ortizu pripiše najnižjo kazen.

Odvetnica Benussijeva je v svojem posegu skušala prepričati sodišče, da njen varovanec ni imel namena predajati kokain in da ga je le hranil. V tem smislu je predlagala, naj se mu obtožba zaradi posesti droge spremeni v osebno pomoč, za kar je predvidena znatno nižja kazen. Tudi ona je poudarila olajševalne okoliščine in zahtevala najnižjo kazen. Sodišče se bo spet zbralo jutri, ko bo predvidoma okrog poldne objavilo razsodbo.

V Sesljanu so se uspešno zaključile božične prireditve

V prejšnjih dneh so se uspešno zaključile prireditve v okviru pobude "Božič '87" v domu za ostarele "Brata Stuparich" v Sesljanu. Gornja slika prikazuje nastop harmonikarja Zorana Lupinca in ansambla narodno zabavne glasbe Taims

Vozila, ki ne smejo ob nedeljah na cesto

Ministrstvo za javna dela je izdalo odlok o dnevih, v katerih ne smejo voziti vozila, ki tehtaajo preko 50 stotov in ki prevažajo nevarne ali pa posebne tovore. Gre v bistvu za prepovedi, ki so šoferjem in lastnikom vozil znane, vendar velja ponovno opomniti nanje.

Tovornjaki in druga vozila, ki tehtaajo preko 50 stotov ne bodo smeli voziti ob nedeljah in vseh veljavnih praznikih. Ministrska okrožnica predpisuje za nedelje in za vsak praznik tudi ure, ob katerih tovornjaki ne bodo smeli voziti. Obstaja seveda vrsta izjem.

Prepovedi tako ne veljajo za avtobuse in številna druga vozila, ki prevažajo tovore, ki se lahko pokvarijo. Lahko vozijo tudi tisti kamioni, ki opravljajo dela v javno korist. Tako bo dovoljeno voziti kamionom, ki služijo televizijskim ali radijskim prenosom, vozilom občinskih smetarskih služb, poštnim kamionom, vojaškim vozilom, avtosternam, vozilom, ki prevažajo

mleko ali pa živila, ki se lahko pokvarijo itd. Za vsa omenjena vozila bo izdala posebna dovoljenja prefektura. Tudi vozila s tujimi registrskimi tablicami bodo morala imeti posebna dovoljenja. Seveda bodo morali tudi šoferji tovornjakov, ki prihajajo iz tujine, v prošnji za dovoljenje dokazati, da je zanje potovanje nujno.

Dovoljenje za vožnjo ob nedeljah ali praznikih bodo dali tudi kamionom, ki prevažajo posebne tovore, seveda velja tudi v tem slučaju pravilo nujnosti. Vsi kršilci zakona bodo kaznovani na podlagi obstoječih norm, kazni nikakor niso malenkostne.

Omenjene prepovedi seveda ne veljajo samo v Italiji, za nas, ki živimo ob zelo prometni meji, pa so seveda blagodejne. Velika večina šoferjev jih tudi spoštuje, na žalost pa vsi ne spoštujejo drugih, ravno tako pomembnih prepovedi, kot je na primer prepoved, da tovornjaki vozijo po vaseh in zaselkih, ko obstaja v bližini avtocesta.

razstave

V Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 so v uradnih in večernih urah na ogled črno-bele fotografije, ki so bile nagrajene in sprejete na 5. fotograf-skem natečaju Foto Trst 80.

V Škedenjskem muzeju je odprta po običajnem urniku še danes razstava na temo "Urbanistične karakteristike ške-denjskega okraja".

V galeriji Cartesius bo od 9. do 21. t. m. odprta razstava DOMENICA BONI-ELLA.

čestitke

Danes praznuje MARTINA svoj 10. rojstni dan. Vse najboljše ji iz srca želijo mama, očka, sestra Katja, nona Marija, bratranca Peter in Ivana in vsi, ki jo imajo radi.

Bazovica 6. 1. 88 - sredi nemrže zime se bosta v topli ljubezni združila HELENA in MARINO. Vse kar vama srce poželi na novi življenjski poti naj ljubi bog podeli. Iskreno vama čestitam in želimo, da bi vama sonce, sreča in ljubezen sijala skozi vse življenje. To so želje vajinih dragih iz Bazovice.

kino

ARISTON - 15.30, 22.15 Salto nel buio, ZDA 1987, fant., r. Joe Dante; i. Dennis Quaid, Martin Short.

NAZIONALE IV - 15.30, 22.00 Arrivederci ragazzi, Fr., 1986, dram., r. Louis Malle, i. G. Manesse, J. Biras.

EXCELSIOR I - 16.00, 22.15 Ishtar, dram., ZDA 1987, r. Elaine May; i. Dustin Hoffman, Isabelle Adjani.

EXCELSIOR II - 15.30, 22.00 Lo squalo IV. - La vendetta, ZDA, 1987, dram., r. Joseph Sargent.

NAZIONALE I - 15.30, 22.00 Angel Heart, l'ascensore per l'inferno, ZDA, 1987, shr., r. Alan Parker, i. Mickey Rourke, Robert De Niro.

NAZIONALE II - 15.30, 22.00 Balli proibiti, kom., ZDA 1987, r. E. Ardolino; i. C. Connelly, Lisa Lee Lyon.

NAZIONALE III - 15.30, 22.15 Montecarlo gran Casinò, It., 1987, kom., r. Carlo Vanzina, i. Massimo Boldi, Christian De Sica, □.

FENICE - 15.30, 22.00 Da grande, kom., It., 1987, r./i. Renato Pozzetto; i. Giulia Boschi, Alessandro Haber.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Biancaneve e i 7 nani, ris., prod. Walt Disney.

MIGNON - 15.00, 22.00 Fievel sbarca in America, ris., ZDA, 1986, prod. Steven Spielberg.

EDEN - 15.30, 22.00 American bordello - La casa degli squilli di lusso, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 La Bamba, glas., ZDA 1987, r. Luis Valdez; i. E. Morales, R. De Soto.

CAPITOL - 16.00, 19.00, 22.00 L'ultimo imperatore, dram., It./ZDA 1987, 203; r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Joan Chen.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Le streghe di Eastwick, fant., ZDA 1987, r. George Miller; i. Jack Nicholson, Cher.

RADIO - 15.30, 21.30 Desideri la grande insaziabile, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, SREDA, 6. januarja

TRIJE KRALJI

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.36 - Dolžina dneva 8.50 - Luna vzide ob 16.52 in zatone ob 9.32.

Jutri, ČETRETEK, 7. januarja ZDRAVKO

PLIMOVANJE DANES: ob 4.29 naj-nižja -4 cm, ob 9.48 najvišja 37 cm, ob 16.49 najnižja -60 cm, ob 23.46 najvišja 34 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8,6 stopinje, zračni tlak 1020,2 mb narašča, brezvetrje, vlaga 85-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 11,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Freya Behrens, Erik Bonivento, Luca Peressutti, Andrea Mat-tino, Zoe de Visintini.

UMRLI SO: 85-letna Francesca Ponte-vivo vd. Bignotto, 75-letna Maria Anna Herold vd. Czerny, 74-letni Giovanni Kosmac, 82-letni Emilio Sirocich, 80-let-na Elisabetta Crecich vd. Albi, 82-letni Carlo Pavan, 93-letni Mario Silla, 74-let-na Maria Boscolo por. Barbieri, 85-letni Adamo De Nuzzo, 80-letna Renata Tam por. Costalunga, en dan stara Ilaria Mi-col, 78-letni Mario Duglietti, 93-letna Margherita Pontoni vd. Bianco.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Sreda, 6. januarja 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11. ZGONIK (tel. 229373) in MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - od 8.30 do 13.00. Od 13. ure dalje samo po telefo-nu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 4. januarja, do sobote, 9. januarja 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

ZGONIK (tel. 229373) in MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel.271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

ZGONIK (tel. 229373) in MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel.271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11. ZGONIK (tel. 229373) in MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praz-nična od 8. do 20. ure.

prispevki

V spomin na Ludvika Kralja darujeta Oskar in Neva 25.000 lir za KD Slovan.

V spomin na nepozabljenega prijatelja in sošolca Boruta Kralja darujejo sošolci II. B razreda 100.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Savinino mamo in ob ob-letnici smrti Jelkine mame darujejo Ma-rija Coretti 10.000 lir in Stanka in Riko Čuk 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na očeta Karla Kalca daruje-ta hčerki Anica in Zofija 40.000 lir za SKD Skala-Gropada.

Namesto cvetja na grob Mirota Cijaka darujeta Berta Prašelj 20.000 lir ter druž-i-na Kalc-Prosek 20.000 lir za amaterski oder J. Štoka.

V spomin na pok. Angela Vremca da-rujejo Laura in Ladi Gombač 20.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine, družina Cvelbar 50.000 lir za Sklad M. Čuk ter Jelka z družino 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na pok. Mirkota Cijaka da-rujeta Darka in Marija Nabergoj 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Ivanko Gustinčič daruje KD Rovte Kolonkovec 25.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Marte Pregarc daruje sestračina Pina Cunja 10.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Ivanko Gustinčič daruje-jo družine Kodrič-Šisković 20.000 lir za KD Rovte Kolonkovec.

V spomin na Angelo Kodrič darujejo družine Kodrič-Šisković 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Miroslava Cijaka daruje družina Ukmar (s Placa) 15.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

Nada in Mirko Abram darujeta 10.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Angela Milič daruje 50.000 lir za po-stavitev doma-spomenika padlim v NOB iz Briščikov.

Ivan Kante daruje 20.000 lir za postavi-tev spomenika-doma padlim v NOB iz Briščikov.

Ob 1. obletnici smrti dragega prijatelja Fausta daruje Luigi Briščik 100.000 lir za dom-spomenik padlim v NOB iz Brišči-kov.

V spomin na tov. Petra Violo darujejo Majda in Breda Furlani 15.000 lir in Ki-ljan Ferluga 25.000 lir za zbor Jadran.

V spomin na Mirka Cijaka darujeta žena in hči 100.000 lir za Center za ra-kasta obolenja, 70.000 lir za amaterski oder J. Štoka in 70.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob pok. Mirka Cijaka darujejo Marija, Ivanka in Vera 30.000 lir za amaterski oder J. Štoka.

Jakob Albreht daruje 25.000 lir za KD I. Grbec.

V spomin na Berto Verginelo vd. Što-ka-Zužič daruje Luciano Štoka 20.000 lir za FC Primorje.

Namesto cvetja na grob pok. Mirka Cijaka darujejo Marija in Jušto Segina 15.000 lir, Mara in Angel Blažina 20.000 lir ter Marija, Ivanka in Vera za FC Pri-morje.

V spomin na Boruta Kralja darujejo družine Krevatin (Repnič 47), Fakin in Lipovec 100.000 lir za dom-spomenik padlim v NOB v Briščiki.

mali oglasi

HIŠO na Krasu išče slovenski par. Tel. 815701 ob uri obedov.

EDINI lastnik prodaja fiat 127, letnik 1977 v izvrstnem stanju, Tel. red 13. in 15. uro na tel. 420736.

PRODAM jezevke v odličnem stanju za avtomobile fiat 126 in alfa romeo giu-lia 1600 in 1300. Tel. 299360.

Darujte v sklad

Mitje Čuka

menjalnica

5. 1. 1988

Ameriški dolar	1170.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	734.—	Švicarski frank	904.—
Francoški frank	215.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	653.—	Norveška krona	185.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	198.—
Funt šterling	2180.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1930.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	188.—	Avstralski dolar	800.—
Grška drahma	8.—	Debeli dinar	0,80
Kanadski dolar	880.—	Drobni dinar	0,80

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Telef. Sedež 040/67001 TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

PREDNAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1988

Celoletna 100.000 lir
Mesečna 13.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 100.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1988. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 156.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE. Naročnino lahko poravnate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa, preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348 in pri vseh slovenskih kreditnih zavodih.

TRŽAŠKA KNJIGARNA

obvešča cenjene odjemalce, da bo zaprta v soboto, 9. t. m., zaradi inventure

Ivan Cankar
KRALJ NA BETAJNOVI

Režija: Mario Uršič

danes, 6. t. m., ob 20.30 ABON-MA RED D - mladinski v sredo

jutri, 7. t. m., ob 20.30 ABONMA RED E — mladinski v četrtek

koncerti

Società dei concerti - Tržaško kon-certno društvo. V ponedeljek, 11. jan-uarja 1988, ob 20.30 bo v gledališču Ros-setti koncert dua M. LOGUERCIO - A. SPECCHI (violina in klavir).

Glasbena matica, sezona 1987/88, 5. abonmajski koncert v sredo, 13. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu KEMAL GEKIC-klavir (zaradi bolezni mezzosop-ranistke Nore Jankovič smo bili primo-rani menjati izvajalca).

razne prireditve

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi svoje člane in prijatelje v p-onedeljek, 11. t. m., na ogled filmov od Moskve do Triglava in še kaj drugega, ki vam jih bo zavrtel prav dobro znani Aljoša Žerjal. Srečanje bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20, ob 16.30.

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi v soboto, 9. t. m., na predstavitev knjige Saše Martelanc VETER IZ LJU-BIH DALJAV. Knjigo bo predstavila prof.ca Marija Cenda-Klinc. Pričetek ob 18.30.

Sekcija VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec vabi v soboto, 9. t. m., ob 20.30 na pros-la-vo padlih tovarišev v bunkerju dne 10. 1. 1945. Proslava bo v srenjski hiši v Borštu.

Mladinski dom Boljunec prireja BO-ŽIČNI KONCERT v soboto, 9. t. m., ob 20. uri v župni cerkvi. Nastopa: ženski zbor Boljunec, božična misel, nagrajeva-nje božičnega ex tempore, mladinski zbor Repentabor in ŽPZ Repentabor ob spremljavi ansambla.

Foto Trst 80 vabi člane in prijatelje na ponovitev večera nagrajenih in sprejetih diapozitiv na 5. fotograf-skem natečaju v petek, 8. t. m., ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani.

RIGUTTI OBNAVLJA PRODAJNE PROSTORE

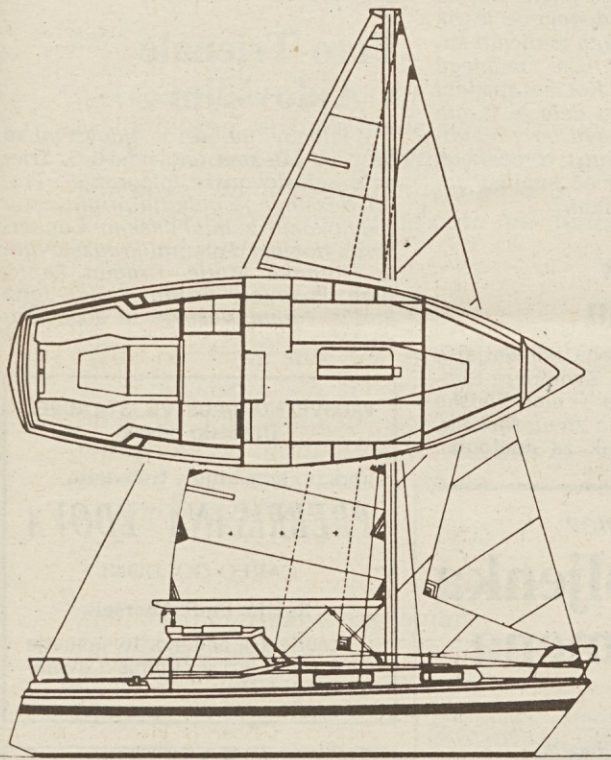
od ponedeljka, 4. januarja, je v teku

POSEBNA PRODAJA

TRST — Ul. Mazzini 43 — Tel. 65642

ti in morje

Motorna jadrnica vis 900 podobna danskim jadrnicam

Delavnica Kosanović iz Velike Gorice je pred dvema letoma predstavila prvo motorno jadrnico devetmetrskega razreda na jugoslovanskem tržišču.

Vis 900 je sodobna motorna jadrnica. To pomeni, da vsaj približno tako dobro jadra kot se obnaša pri vožnji z motorjem. Trup in nadgradnja rahlo spominjata na znana plovila tega tipa danskega podjetja LM. Podvodni del trupa je podoben večini ostalih motornih jadrnic tega razreda. Integralna kobilica je precej dolga, zato je lahko plitvejša. Krmilo je vpeto v solidno oporo (skeg) in ima majhno balansno ploskev. Kokpit je dolg približno 2,5 metra, širok pa nekaj manj kot en meter. Zanimiva je namestitvev zložljive mize v kokpitu. Kadar je ne rabimo jo enostavno potisnemo v poseben utor v krmnem zrcalu. Za boljši občutek pri jadrnanju (in večji užitek), lahko na os krmila v kokpitu brez težav natakne mo krmilno ročico. Slednje lahko služi tudi kot rezervno krmilo v primeru, če nam odpove mehanski ali hidravlični prenos s krmilnega kolesa. Iz kokpita se nato

spustimo za eno stopnjo nižje v krmarnico, ki je s steno in vrati popolnoma ločena od kokpita. V krmarnici je krmilno kolo s prostorom za vse potrebne instrumente na desni in kuhinja na levi strani. Za tako prostorno barko je v kuhinji odmerjeno nekam malo prostora. Štedilnik in eno pomivalno korito že še spravimo noter, za pravi ladijski hladilnik s pokrovom (ne vrati) pa že zmanjka prostora. Hladilnik z vrati lahko vgradimo pod štedilnik ali pa pod pomivalno korito. Krmarnica se lahko zrači s pomočjo okna v strehi. Spustimo se še za eno stopnjo nižje in po dveh stopnicah pridemo v salon. Desno ob vhodu je vgrajena velika omara, na levi strani pa je toaletni prostor. V njem je prostor za stranišče in tuš, umivalnik pa je zlojživ in se ob uporabi stranišča umakne. Nad klopema v salonu so vgrajene prostorne police. Police najdemo tudi v sprednji kabini, kjer pa imamo na razpolago obilo prostora še v omari pod prostorom za sidro in seveda pod ležišči. Le-ta so precej krajša od dveh metrov in so predvsem primerna za otroke. Tako sprednja kabina kot salon imata svojo okensko loputo za zračenje in zasilni izhod.

Vis je vsekakor zelo prostorna barka, ki ponuja veliko udobja 4-članski družini. Ob dolžini devetih metrov pa bi bilo lahko malo več prostora namenjeno kuhinji, toaletnemu prostoru in sprednji kabini.

Kot že samo ime motorna jadrnica pove, imamo pri visu opraviti z dvema enakovrednima vrstama pogona. Delavnica Kosanović priporoča za vgradnjo motorje z močmi od 18 KM (14 kw) do 36 KM (30 kw). Vgrajen je pod kokpitom skupaj z dvema rezervoarjema (2 x 150 l) za nafto in pitno vodo. Najprimernejši so motorji z »S-drive«[®] pogonom, lahko pa vgradimo tudi navadno pogonsko os. Dva akumulatorja imata svoje mesto pod podom krmarnice. Druga vrsta pogona, se pravi jadra, je primerno dimenzionirana za tako velikost barke. Na dobrih deset metrov visok jambor lahko razpne 38 kvadratnih metrov jader (gl. jadro in genova) in tako površina bi morala za vis zadostovati tam neke od dveh beaufortov dalje.

Vis 900 je robustna in težka barka, kar nam najlepše prikaže podatek, da je masivni laminat trupa sestavljen iz 14 do 24 plasti mate in tkanine. Tako kot vsa ostala plovila iz Kosanovičevega programa lahko tudi vis kupimo v vseh stopnjah izdelave. Kit izvedba (spojena trup in paluba ter krmarnica, vgrajenih 30 (trideset) ostalih odlitkov, okna, krmilo, odtok iz kokpita ipd.) stane približno 30.000 DM (22 milijonov lir), dokončana barka z jadri in motorjem pa cca. 76.000 DM (55,9 milijona lir).

Tehnični podatki: dolžina 9 m, širina 2,9 m, grez 1,35 m, teža 4 t, balast 1,55 t, glavno jadro 15 kv. m, genoa 23 kv. m, špinaker 55 kv. m.

ANDREJ TREFALT

ženska in njena stvarnost bređa pahor

»Če je deklica, naj se ne rodi«

Osmo poglavje, 36. člen, 88. točka: »Za naslednika kanon priznava sina, a ne hčer«. Tako jasno in jedrnat v vsej neomiljeni krutosti določa *Kanon Leke Dukadjinija*, zbornik albanskega prava s Kosovega, ki sicer nima zakonske veljave, a zato nič manj ne pogojuje (nasprotno) obnašanja ter odločanja prebivalcev v manjših ali pomembnejših zadevah.

Albansko zakonsko določilo, kajti kot tako ga je treba jemati, so nam priklicale v spomin nedavne vesti iz vsesplošno razvite Anglije, kjer se je v zadnjem času (vsaj podatki se nanašajo na komaj preteklo leto) razbohotil posel s posegi prekinitev nosečnosti muslimanskih žensk, ki so v sebi nosile ženski plod.

»Če bo deklica, se ji ni treba roditi!«
Tako naj bi po pričevanju angleških novinarjev mislili in izjavljali »glavarji«[®] številnih azijskih kolonij, ki živijo v Londonu in ki v veliki večini pripadajo neizprosnim muslimanski veri. Sicer pa je anketa angleške televizijske postaje BBC odkrila vrsto starodavnih in sodobnih krutosti, katerim so podvrženi pripadniki, predvsem pa pripadnice, Allahove veroizpovedi.

Najprej na kratko o dogodkih, ki so v teh dneh hudo razburili angleško javnost. V ponedeljkovi oddaji zelo znane televizijske stalne rubrike Today so namreč razkrili, da zaznavno število angleških ginekologov proti ustreznemu plačilu izvede poseg prekinitev nosečnosti, če ženska noče roditi punčke. Takšne posege opravljajo bodisi v privatnih klinikah kot tudi v ambulantah javne zdravstvene službe (kar je seveda še posebej razburilo angleške davkoplačevalce, čeprav si zdravniki zaračunajo primerno doplačilo).

Zadovoljivo pravno kritje zdravnikom nudi angleški zakon, ki od leta 1967 dovoljuje, da prekinejo nosečnost ženske, ki bi jim porod ogrožal fizično ali psihično zdravstveno stanje ali zaradi težke psihično-fizične prizadetosti.

ti zarodka. Pri specialističnih pregledih, ki naj bi izključili to možnost, ugotovijo tudi spol zarodka. In če se izkaže, da bi bil novorojenček deklica, se veliko muslimanskih družin raje »odpove«[®] otroku, še zlasti, če imajo že hčere.

Starodavna pravila hčeram ne priznavajo pravic, zakonitosti sodobne družbe pa dajejo dekletom manjše možnosti za zaposlitev kot fantom. V teh neprijetnih okvirih se morajo odločati muslimanske priseljenke v Veliki Britaniji, ki do njih ni posbej prijazna. Na težak položaj muslimanske ženske v sodobni angleški družbi se tudi sklicuje vrsta zdravnikov, ki rada »priskoči«[®] na pomoč ženskam v stiski. V televizijski oddaji je na primer eden izmed intervjuvanih ginekologov izjavil, da opravlja takšne posege tudi zastoj, »kajti možje in cele družine se rade znašajo nad ženskami, ki jih zaznamuje krivda, da so rodile deklico«.

O neverjetno enostavnem postopku, s katerim si družine lahko zagotavljajo izključno moško potomstvo, je skupina angleških parlamentarcev že lani vložila interpelacijo v parlament. Pri tem je najavljala podatke o možnostih ter pogojih, ki jih postavljajo nekatere klinike v Londonu in Birminghamu. Vendar takrat ni bilo še jasno, da gre za tako razširjen pojav, v katerega so vpletene tako privatne kot javne zdravstvene strukture.

Ob navedbi številčnih podatkov, ki seveda niso zelo točni, kajti poglavja o prekinitvah nosečnosti zaradi nezaželenega spola zarodka uradni ni in ne more biti, pa so nadvse zanimive izjave prostovoljnih in prisiljenih intervjuvancev (nekateri so namreč posneli s skritimi kamerami). Zgovoren v neizprosni logiki je bil direktor londonske klinike. Paru, ki ni želel tretje hčere, je svetoval, naj svojo prošnjo po prekinitvi nosečnosti motivira, češ da žena psihično ne bi prenesla tretjega poroda. Tako opremljeno prošnjo bi klinika lahko upoštevala brez večjih težav.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Informativna oddaja: Uno Mattina (vodita Livia Azzariti in Piero Badaloni)	8.00 Prva izdaja in telovadba	10.30 Hokej na ledu: Cavit Fassa-Varese (prenos iz Canazeia)	10.10 Mozaik. TV drama: Zadnja zgodba (pon.)	12.55 Smuč. skoki (Bischofshofen)
9.35 Nanizanka: Occhio al superocchio	9.00 Matineja: Italija se prebuja	12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Srečanje s filmom doma	11.40 Oddaja o kulturi	14.00 TVD Novice
10.30 Dnevnik	10.00 Rubrika: V prijetnem počutju	13.30 Glasbena oddaja: Amadeus - Orkester dunajske Filharmonije dirigira Karl Böhm	12.12 Mostovi	15.30 Otroški spored
10.40 Rubrika: Okrog nas	11.00 Dnevnik - kratke vesti	14.00 Mladinska oddaja: Jeans 2	12.55 Šport: smučarski skoki (prenos iz Bischofshofna)	16.35 Nanizanka: One Day in Eden
11.00 Maša	11.05 Kviz: Paroliamo	15.00 Koncert: Queen - Kind of Magic	15.45 TV mozaik. Oddaja o kulturi (pon.)	17.35 Nadaljevanka: Mamma Vittoria
12.05 Variete: Pronto... è la Rai? (vodita Giancarlo Magalli in Simona Marchini)	11.55 Variete: Mezzogiorno e...	16.00 Športna rubrika: Fuoricampo	16.25 Rubrika: Mostovi	19.00 Odprta meja
13.30 Dnevnik	13.00 Dnevnik - ob trinajstih	17.30 Športni dnevnik: Derby	16.55 Tečaj angleščine	
14.00 Variete: Pronto ... è la Rai? (2. del)	13.40 Nanizanka: Quando si ama	17.45 Dokumentarec: Geo	17.25 Otroška nadaljevanka: Oblaček pohajalec (1. del)	
14.15 Naše pravljice: La signora della neve (1. del)	14.30 Dnevnik, nato športna rubrika	18.30 Nanizanka: Vita da strega	17.40 Otroška oddaja: Ostržek (Carlo Collodi, predstava SMG, 1. del)	
15.00 Otroška oddaja: Big, vmes igre, risanje in poseben prenos v so-	15.00 Glasbena oddaja: D.O.C.	19.00 Dnevnik	18.15 Izobraževalna oddaja: Nadarjeni otroci	
delovanju z oddajo Il sabato del-	16.00 Nanizanka: Lassie	19.35 Glasbena oddaja: Special Rock		
lo Zecchino	16.30 Kviz: Farfadé	20.00 Dok.: Mednarodna panorama		
18.00 Dnevnik - kratke vesti	17.05 Rubrika: Il piacere di abitare	20.30 Film: 2010 l'anno del contatto (fant., ZDA 1984, r. Peter Hyams, i. Roy Scheider, Helen Mirren, 1. del)	18.45 Risanka	
18.05 Zabavna oddaja: Ieri, Goggi, domani	17.45 Risanka: Tom e Jerry	21.25 Dnevnik - večerne vesti	19.00 Obzornik	
19.40 Almanah in vremenska napoved	18.05 Nan.: Il dottor Simon Locke	21.30 Film: 2010 l'anno del contatto (2. del)	19.25 Zrno in vremenska napoved	
20.00 Dnevnik	18.30 Dnevnik, nato nan. Miami Vice	22.25 Dokumentarec: Falkland - Maleddetta guerra	19.30 Dnevnik	
20.30 Variete: Fantastico	19.30 Dnevnik, horoskop, vreme, šport	23.45 100 najboljših Carosellov	20.05 Film: Pasje popoldne (krim., ZDA 1975, r. Sidney Lumet, i. Al Pacino, John Cazale)	
0.30 Dnevnik - zadnje vesti	20.30 Film: Ardenne '44 un inferno (vojni, ZDA 1969, r. Sidney Pollack, i. Burt Lancaster)	0.30 Dnevnik - zadnje vesti	22.05 Koncert: Mojca Zlobko - harfa	
	22.20 Dnevnik - kratke vesti		22.25 Dnevnik	
	22.30 Variete: Indietro tutta!		22.40 Dokumentarna oddaja: Mednarodna obzornja	
	23.30 Dnevnik			
	23.45 Košarka: Orthez-Tracer			
	0.25 Film: Intervista su problemi privati (dram., 1978, r. Lena Gogoberidze, i. Sofiko Ciaurelj)			

CANALE 5	RETEQUATTRO	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Rubrika: Dobro jutro, Italija	8.30 Nanizanka: La grande vallata	12.30 Rubrika: Lepa Italija	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 9.00 Maša; 9.45 Glasbeni almanah; 10.15 Radijska igra: Pojoča kitara; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zornik: Ženska in naš danes (1. del), nato Zdravnik in pacient; 12.00 Zrcalce, zrcalce, povej!; 13.20 Ženski zbor Vrhnika; 13.40 Povejmo glasbo: živžav; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 14.40 Povejmo glasbo: Drugačen glas; 15.00 Roman: Nemeza (3. del); 15.20 Zbornik (2. del); 15.30 V svetu knjige; 16.00 Zrcalce, povej! (pon.); 16.30 Ko zvezde zableščijo; 17.00 Mi in glasba; 18.00 Literarne podobe: Slovenska postna premissljevanja; 18.25 Glasbene skice.	7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže, intervjuji in zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Naj zvoki zaigrajo; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.
8.35 Film: Gli Orsi vanno in Giappone (kom., ZDA 1978, r. Michael Ritchie, i. Walter Matthau, Tatum O'Neal)	9.30 Film: Dopo l'uomo ombra (krim., ZDA 1936, r. W. Strong Van Dyke, i. William Powell, Myrna Loy)	13.30 Nanizanka: I forti di Forte Coraggio		
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito	11.30 Nanizanke: Strega per amore, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini	18.00 Risanke		
13.30 Nad.: Sentieri	13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, risanke Dolce Katy, Il coniglio di pezza, Creamy	20.30 Film: Attenti alle vedove (kom., ZDA 1959, r. Richard Quine, i. Doris Day, Jack Lemmon)		
14.30 Kviz: Fantasia	15.30 Nadaljevanke: Così gira il mondo, 16.15 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore	22.30 Kviz: Colpo grosso		
15.00 Film: Tarzan e i cacciatori bianchi (pust., ZDA 1948, r. Kurt Neumann, i. J. Weissmuller, B. Joyce)	18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie	1.30 Nanizanka: Mod Squad		
17.15 Nanizanka: Alice	19.30 Nanizanka: Quincy			
17.45 Kviz: Doppio Slalom	20.30 Film: Scaramouche (pust., ZDA 1952, r. George Sidney, i. Stewart Granger, Janet Leigh)			
18.15 Nanizanke: Il mio amico Webster, 18.45 I cinque del quinto piano, 19.15 Robinson	22.50 Film: Messia selvaggio (biog., VB 1972, r. Ken Russell, i. Dorothy Tutin, Anthony Scott)			
19.45 Kviz: Tra moglie e marito	0.45 Nanizanki: Detective per amore, 1.35 Il Santo			
20.30 Film: Bertoldo, Bertoldino e Cacasenno (kom., It. 1984, r. Mario Monicelli, i. Ugo Tognazzi, Maurizio Nichetti)				
23.00 Variete: Maurizio Costanzo show - Night				
1.00 Filmska rubrika: Première				
1.10 Nanizanki: Gli intocabili, 2.10 Bonanza				

ITALIA 1	TELEPADOVA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke	11.30 Nadaljevanke: Dancing Days, 12.30 Una vita da vivere	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Pristrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Otroški kotichek; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.15 Srečanja; 11.40 Povejmo tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Ne več mladi; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka tedna; 17.00 Bubbling; 17.33 Aplavz za; 18.00 Ghetto Blaster; 18.33 Glasba; 19.00 Glasbena obzornja.
	13.30 Risanke	
	14.15 Nadaljevanke: Ai confini della notte, 15.00 Dancing Days	

Občina Doberdob in odpadki

Vse rešitve bodo nujno le začasne

Med sporočili župana na zadnji seji občinskega sveta v Dobrodo bu je bil govor o problemu uničevanja odpadkov. Deželni načrt, kot znano, predvideva v naši pokrajini en sam upepeljevalnik, med Gorico in Sovodnjami. Za to izbiro se je Dežela odločila, kljub nasprotovanju številnih občin, med temi tudi Doberdoba in drugih občin na Trziškem, ki so se kar na lepem znašle brez kraja, kamor odvažati smeti. Z 31. decembrom so številne občine na Trziškem vključno z doberdobsko prejele odpoved s strani odlagališča v Tapoglianu, ki so se ga posluževale v zadnjem času.

Odpoved so naknadno preklicali, tako da je zaenkrat odlagališče še uporabno. Gotovo pa je ta rešitev začasna in bo treba zato pomisliti kako na trajen in zadovoljiv način rešiti vprašanje uničevanja odpadkov. O tem vprašanju doberdobski upravitelji že razmišljajo. Ko je kazalo, da sedanje odlagališče ne bo več delovalo, so pomislili na upepeljevalnik v Moraru. Toda tudi ta možnost bi lahko bila le prehodnega značaja. Druga možnost,

za katero se je zanimalo več občin na Trziškem, je upepeljevalnik v San Giorgiu, ki ga upravlja konzorcij občin Spodnje Furlanije. Vendar tudi ta rešitev je bila zagotovljena le za obdobje enega leta. Možno je nadaljšanje, vendar ne v nedogled. Predvideno je namreč, da bosta v konzorcij vstopila tako Grače kot Lignano, s tem pa bi nasičili zmogljivost upepeljevalnika v San Giorgiu.

Začasnost te kot tudi drugih rešitev odpira še vprašanje ali naj Doberdob nabavi, kot je občinski svet že sklenil, večnamenski tovornjak za odvažanje smeti. Konzorcij v San Giorgiu bi namreč s svojimi vozili skrbel za pobiranje smeti, po drugi strani pa je tudi res, da nalaga začasnost te rešitve previdnost in da se zato upravitelji nagibajo za nakup.

Se o smeteh in pa o električni energiji je bil govor ob določanju občinskih tarif oz. dodatkov. Za občane se strošek za elektriko in službo za odvažanje smeti v novem letu ne bo povečal. Tarifa za smetarsko službo, ki se je že lani povečala za 30 odstotkov v

primerjavi z letom prej, tudi po 1. januarju ostaja nespremenjena. Zakon dovoljuje občinam, da tarifo povečajo do 50 odstotkov, vendar doberdobski upravitelji se te možnosti ne nameravajo poslužiti in so se raje odločili za poveševanje v mejah dejanskega stroška za delovanje smetarske službe.

Brez poveška bo v tekočem letu tudi cena električne energije. Občinski datek bo za stanovanjsko porabo ostal nespremenjen v znesku 15 lir na kilovatro uro.

V okviru številnih pobud ob letu okolja je občinski svet odobril sklep, da se nabavi nekaj sto izvodov ekološkega priročnika. Občina ga bo brezplačno razdelila učencem in dijakom, na razpolago pa bo tudi drugim občanom. Odbornik Černic je dejal, da gre za povečanje občutljivosti in vzgoje v odnosu do okolja. Občina je že izvedla akcijo za čiščenje Krasa, odločila se je za uporabo recikliranega papirja itd. V programu je tudi nabava posebnih zabojev za ločeno nabiranje baterij in zdravil, pri čemer bi Doberdobska občina bila prva v pokrajini.

Zabavna angleška komedija jutri zvečer v Verdiju

Buon Natale, amici miei, je naslov komedije angleškega avtorja Alana Ayckboruna, ki jo v režiji Francesca Macedonia daje jutri na oder v gorici skupina La Contrada iz Trsta. Gre za lahkotno delo, ki je imelo v Trstu precej uspeha. Vse dogajanje je tik pred tremi božiči v treh različnih kuhinjah angleških družin srednjega meščanskega sloja. Kot se spodobi za podobna angleška dela je v njih polno ironije. Predstava bo v Verdijevem gledališču jutri zvečer ob 20.30. Vstopnice je moč kupiti v turistični agenciji Appiani.

Predstavitev knjige o vinu

V zbirki Jadranskega koledarja je izšla tudi knjiga inž. Zvonimira Simčiča z naslovom *Vino — med ljudsko modrostjo in sodobno znanostjo*. Inž. Simčič je strokovnjak za enologijo,

dolgo vrsto let je bil direktor Vinske kleti na Dobrovem.

Knjigo bodo predstavili v petek, 8. januarja, ob 17. uri v prostorih hotela Delta v Novi Gorici. O njej bo spregovoril inž. Ivo Marenek.

Foto Trienale v Ajdovščini

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini so tik pred iztekom leta odprli 5. Trienale jugoslovanske fotografije - Profili. Razstavo je galerija pripravila v sodelovanju z ljubljanskim Cankarjevim domom. Fotografije razstavlja jo Goranka Matič, Dragan Papić, Iyan Posavec, Šahin Šišić, Jane Stravs, Milan Vesović in Joco Znidaršič.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ Damski odsek

uprizori komedijo v treh delih

PREBRISANA VDOVA

CARLO GOLDONI

Režija: Emil Aberšek

Premiera v nedeljo, 10. januarja 1988, ob 17. uri v Župnijski dvorani v Štandrežu.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Io e mia sorella«.

VERDI 15.30-22.00 »Opera«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VITTORIA 15.30-22.00 »Biancaneve e i sette nani«.

Tržič

EXCELSIOR 14.30-22.00 »The barbarians & Co.«.

COMUNALE 16.00-22.00 »Angel Heart«.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Moj sosed je vampir«.

DESKLE 19.30 »Kobra«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Pontoni & Bassi, Raštel 52, tel. 83349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Comunale 2, Ul. Aulo Manlio 14, tel. 480405.

POGREBI

Jutri, 7. januarja, v Gorici ob 9.30 Mihael Colja iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Pevmo, ob 11. uri Luigi Sessanta-Santi iz splošne bolnišnice v evangeličansko cerkev v Ul. Diaz in na glavno pokopališče.

Berite

»Novi Matajur«

Srečanje bolnišnic v Gorici in Šempetru

Z novoletnim voščilom želja po tesnejšem sodelovanju

Tik pred novim letom je prišlo do tradicionalnega srečanja in izmenjave voščil med osebjem goriške splošne bolnišnice in sosednje bolnišnice v Šempetru. Srečanja sta se udeležila zdravstvena direktorja obeh bolnišnic, prof. Bancheri za goriško in dr. Gatnik za šempetrsko s sodelavci, zdravniki in predstavniki pomožnega zdravstvenega osebja ter drugih služb. Prisotni so bili tudi sindikalni predstavniki. Delegacija sindikata CGIL-CISL-UIL je šempetrskim kolegom izročila novoletno darilo, gostje pa so goriški bolnišnici darovali skulpturo z motivom kraškega trna.

V izmenjavi voščil sta direktorja bolnišnic izrekli željo, da bi se sodelovanje v novem letu še pospešilo. Doselej sta le nekaj sto metrov oddaljeni bolnišnici, kljub državni meji, ki teče med njima, imeli že vrsto srečanj in obiskov. Povečanje je pri tem šlo za priložnostna novoletna srečanja, za skupne športne in rekreativne pobude. Želijo je, da bi ob tem uspešnem sodelovanju med osebjem prišlo tudi do večjega sodelovanja med ustanovama na profesionalnem področju. Priložnost se bo ponudila že v kratkem, ko se bo v Gorici odvijal kongres citologije, na katerega je prof. Bancheri povabil tudi šempetrske kolege.

Sodelovanje med bolnišnicama na zdravstveni ravni pravzaprav že poteka. Kot so spomnili na srečanju, je bilo v zadnjem letu več primerov medsebojne pomoči. V nekaterih nujnih primerih so ranjence z italijanske strani prepepeljali v Šempeter, kjer deluje visoko specializirani oddelek za kirurgijo roke. Zaenkrat se je to sodelovanje omejilo le na nekaj primerov, predvsem po zaslugi osebnega posredovanja posameznikov, vendar so na sreča-

nju izrekli željo, da bi premostili predvsem birokratske ovire, ki preprečujejo večje sodelovanje.

Nadaljnje možnosti se ponujajo na področju intenzivne nege, saj so zadnji oddelek v Gorici odprli šele pred kratkim, medtem ko imajo pri tem v Šempetru že dolgotrajne izkušnje. Prijateljski odnosi, ki so se utrdili v zadnjih letih, lahko prerastejo torej do izmenjave informacij in vzajemne pomoči, kar bi bilo predvsem v korist bolnikov.

Kraja zdravil

Orožniki v Trziču so že priprli domnevnega tatiča, ki je prejšnjo noč iz lekarne bolnišnice izmaknil 220 stekleničk valiuma in drugih pomirjevalnih sredstev. Preiskava med trziškimi narkomani je omogočila prijavo 25-letnega Giuseppa Tosetta iz Foljana in odkritje vseh ukradenih zdravil.

Danes Pro Gorizia-Juventina

Izkupiček nogometne tekme v dobrodelni namen

Pisali smo že, da je letos na tekmah gorškega nogometnega kluba Pro Gorizia, ki so na igrišču na Rojcah, vedno veliko ljudi, po nekaj tisoč, več kot na tekmah košarkarske ekipe Segafredo. Novi predsednik Pro Gorizie Pozzo je znal vzgati publiko navijačev. Vzdržuje tudi tesne stike z manjšimi nogometnimi klubi na Gorškem. Istočasno pa je poln pobud, ki privabijo ljubitelje nogometa in tudi druge. Ena takih bo danes popoldne ob 14.30. Na nogometnem igrišču na Rojcah se bo na praznični dan, ko prvenstva mirujejo, odvijala prijateljska nogometna tekma med Pro Gorizio in Juventino. Vstopnine bo vsakdo plačal toliko kolikor hoče. Izkupiček bo namreč v korist goriški sekciji ANFAS, t. j. sekciji za prizadete otroke.

Osamljena Zucallijeva težnja za prestop v socialistično stranko Kam, kdaj, kako? Dileme PSDI v Gorici

Tudi na Gorškem so na letošnjih spomladanskih političnih volitvah socialdemokrati doživeli hud poraz. Nazadovani so povsod. Le v Trziču, tudi zaradi tega ker so si tam veliko prizadevali za uspeh kandidata v poslansko zbornico Vincenza Esposito, je bil poraz manjši kot drugje. V nekaterih majhnih občinah na Gorškem, kjer so nekoč socialdemokrati igrali veliko vlogo, jih skoro ni več. Še najhujši poraz so doživeli v mestu Gorici. Tu so nekoč bili celo druga stranka v občini, v občinskem svetu so imeli kar pet svetovalcev. Na zadnjih upravnih volitvah leta 1985 so jih dobili štiri. Ko bi bile istega dne kot politične tudi občinske volitve bi z istimi glasovi PSDI v Gorici dobil le dva svetovalca. Zdrknil bi tako na raven tolikih majhnih strank, ki imajo po dva zastopnika v gorškem občinskem svetu.

Seveda je za tak negativni rezultat bilo krivo predvsem to, da je socialdemokratska stranka izgubila v vsej državi. Tajniku Nicolazziju ni uspelo ustvariti dobrega mnenja med volivci, zato je PSDI v juniju precej nazadovale. V Gorici sami pa so socialdemokrati že precej časa precej razbiti, skregani med seboj. Na eni strani je stara garnitura nekdanjega poslanca in podžupana, sedaj občinskega odbornika Zucallija, na drugi pa mladi, pretežno iz drugih pokrajin, ki so zbrani okrog odbornika Gentileja. Ta pa je povezan s pokrajinskim tajnikom PSDI Espositom, ki vedri v Trziču. Pred letom dni je v Gorici prišlo do organizacijskega razkola. V eni sekci-

ji, najštevilnejši, je nesporni vodja Zucalli, v drugi, ki ima veliko manj članov, vendar pa so bolj agilni, pa akcijo vodi Gentile. Tudi na zadnjih volitvah so bili goriški člani te stranke sprti med seboj, saj so Zucalli in njegovi podpirali kandidata Anselmija (trbiškega župana), medtem ko je vsa goriška federacija podpirala kandidata Esposito.

Potem ko so volitve pokazale, da so nekdanji socialdemokratski volivci v vsej deželi v zelo velikem številu zapustili to stranko (poslanec Scovacicchi je bil za las izvoljen v parlament), da so jih zapustili predvsem mladi volivci, in da so se mnogi ogreli za socialistično stranko. Voditelji in člani PSDI so v marsikaterem primeru ostali le kot generali brez armade.

Položaj je podoben v številnih krajih države. Zaradi tega so mnogi socialdemokratsko stranko že zapustili in šli k socializmu. To se je zgodilo tudi v nekaterih krajih Veneta. Zaradi volivnega poraza so še bolj prišli na dan spori v PSDI. Zdi se, da tajnik Nicolazzi hoče zaustaviti beg iz svoje stranke s predčasnim kongresom.

Že več mesecev je govor, da hoče Zucalli zapustiti socialdemokratsko stranko in prestopiti k socializmu. S tem v zvezi je baj že imel nekaj sestankov z nekaterimi socialističnimi prvaki. Zucalli naj bi bil postavljalka nekatere pogoje z določenimi zahtevami. Obljubljal naj bi bil, da prinese s seboj celo goriško sekcijo z okrog sto člani.

Vendar je presedlanje že večkrat odložil. Precej hud udarec je dobil

pred dnevi na skupni skupščini obeh mestnih sekcij PSDI v Gorici. Tam naj bi bil Zucalli zagovarjal takojšen prestop. Na skupščino pa je prišel tudi pokrajinski tajnik Esposito, ki je zagovarjal tezo, da morajo vsi ostati enotno v PSDI do spomladanskih deželnih in pokrajinskih volitev. Esposito meni, da bo na krajevnih volitvah PSDI dosegla uspeh in da bo takrat bolj koristno v celoti in enotno zapustiti to stranko in vstopiti v socialistično. Za to tezo Esposito so se baje na goriški skupščini ogreli tudi najožji Zucallijevi pristaši.

Kljub temu da je na že omenjeni skupščini ostal skoro osamljen, se zdi, da se Zucalli ni vdal. Iz Vidma namreč poročajo, da bo 22. januarja v Buttriu uradni sestanek med deželnim tajnikom PSI Ferrucciom Sarom in večjo skupino socialdemokratskih prvakov iz vse Furlanije-Juljske krajine. Na ta sestanek naj bi prišli vidni predstavniki furlanske PSDI iz Vidma, Gorice, Gonarsa, Palmanove, Trziža in raznih krajev Karnije ter še kake furlanske vasi. Baj je naj bi tega dne v tem kraju, kjer se običajno sestaja deželni odbor PSDI, ustanovili neko posebno gibanje, ki naj bi na spomladanskih deželnih volitvah že sodelovalo s Socialistično stranko. Ustanovljena naj bi se torej neka razkolniška skupina. V tem trenutku pa tako nastopanje razkolnikov nima pristašev med vidnimi predstavniki PSDI v Furlaniji. Tako poslanec Scovacicchi, ki je član vlade, kot tudi deželni svetovalec Bertoli, baj nečeta imeti nič skupnega s to skupino.

Selva
ARREDAMENTI

oprema
za dom

... dajte nam prostor
in načrtovali bomo stanovanje

SPECIALISTI ZA... KUHINJSKO POHIŠTVO

POHIŠTVO SELVA ARREDAMENTI sodeluje s proizvajalcem kuhinjskega pohištva »CUCINE BERLONI«.

Kuhinje Berloni predstavljajo avantgardo tako s tehnološkega vidika kot z vidika sestavljenosti.

Njihov namen je, da bi dom spet postal zbirališče družine in so zato izdelane iz lesa, z okraski iz medenine, kot so na primer ročaji, pomivalniki, pipe in peči starinskega tipa. Istočasno pa ponujajo fantastične možnosti opreme z novimi materiali, z mikrovalovnimi pečicami, posebnimi napami, pomivalniki po novih zamislih, s stenami, na katerih so dodane najrazličnejše police.

V sklopu kuhinjskega pohištva je na tržišču veliko povpraševanje po kuhinjah Berloni.

V trgovini podjetja SELVA ARREDAMENTI si to pohištvo lahko vsi ogledate.

SMO NA VAŠO RAZPOLAGO!

oprema za
urade
skupnosti

Selva
FURNITURE

TRŽIČ — UL. VALENTINIS 18 — TEL. 72395

Miroslav Košuta

JUTRIŠNJE TRŽAŠKO JUTRO

Nekega dne se bom zbudil in si dejal:
»Buongiorno, Košuta! Come stai?«
»Dobro,« odvrnem, »saj zjutraj sem zdrav.«
Potem se zdrznem, prisluhnem napeto
in zmedeno vprašam: »Che cosa hai detto?
E perchè parli per zakai?«

Hodil po zemlji sem naši in pil njen glas,
šel sem skoz mesto, šel sem na vas,
bil sem v uradu, na šoli in v banki,
v gostilni, na radiu, pred gledališčem —
povsod grla, zadrgrnjena v zanki
s tujim besediščem.

Zdaj s koledarjem v roki bolan
računam in vem: ni daleč več dan,
ko se še v meni dva jaza zbudita.
Ma cosa vuoi — così è la vita!

Zgovoren najnovejši roman Vladimira Kavčiča

Veleposlanik na Kitajskem

S svojim novim romanom »Veleposlanik na Kitajskem« - izdala ga je Mladinska knjiga v Ljubljani - je Vladimir Kavčič zajel povojno obdobje, kot se slednje odvija v matični domovini do dandanašnjih dni. Roman je spoznaven s svojo obliko, ta pa je v našem primeru dnevniško pisanje osrednjega junaka dr. Riharda Grosa, znanstvenika, humanista, sociologa in diplomata, človeka, ki ga v tem trenutku ni več med živimi, zato drugi del knjige sestavljajo (ravno tako) dnevniški zapiski prijatelja Rasta Spacapana, v dodatku pa je govora o vseh tistih načrtih in dejanjih, ki tako ali drugače oživljajo smisel in pomen Grosovega dela, torej osebe, ki za časa svojega življenja sploh ni veljala za preveč pomembno, dandanes pa menda v njenem imenu prirejajo v rodni Bistrici nekakšne študijske dneve, brskajo med njenimi zapiski in iščejo pomembne misli, razni študenti in diplomanti pa se lotevajo njenega življenja v svojih napovedanih in opravljenih elaboratih.

Roman je torej okvirno spoznaven, v bistvu pa ravno takšna spoznavnost posega v področja dvoumnosti in nedoumljivega, preteklega in vendar sedanjega, ovrednotenega in vendar ne do kraja spoznanega. Generacija osrednje osebe, dr. Riharda Grosa, namreč ni aktivno sodelovala v vojni, je »naslednja« generacija, ki pravzaprav doživlja na lastni koži nekakšen vakuum, čudno izpraznjenost, ki je ne more eliminirati še tako marljiv in verujoč aktivizem. Naš osrednji junak je bil očitno - to namreč izhaja iz nje-

govih dnevnikov - ves čas nezavedno razdvojen zaradi obdobja, v katerem je živel in ki ga je pomagal soustvarjati. Sorodniki po stricu so se odselili v Avstralijo, spremembe časa so razmeroma hitre in na videz med seboj povezane, v resnici pa puščajo v človeku odprta vprašanja, občutek intimne nedoslednosti, s katero se poigrava razgibana zgodovina, da ne rečemo sodobnost. Dovolj se je spomniti navdušenja in ran takoj po zmagi, pa entuziazma prvih let, informbirovskega pretresa, novih običajev in navad, ki jih je s seboj prinesla nova oblast - ves čas se dr. Grosu nekje v daljavi zdi, da ga dogodki prehitevajo, zaradi tega se po vsej verjetnosti spremeni v človeka nekam apatične narave, ki ga niti zunanji aktivizem in prepričanje ne moreta bistveno preobraziti. Skozenj pritekajo in odtekajo dogodki, ljudje, njihova življenja in on sam, osrednji junak, je trpno pripravljen na njihova srečanja, kot da je po tihem dogovoru sprejel vse, kar se krog njega in z njim dogaja, ves čas usmerjen le v tisto zadrževalno moč, ki je v takšnem prelomnem obdobju možna in priporočljiva. Preko uredništva »Tednika« in kasneje »Sodobnih tem«, pa do Instituta za agrarne študije, podiplomskega študija, bivanja v Beogradu in službe na Institutu za družbene vede, ves čas poteka Grosovo življenje nekam monotono, zunanje pa silno pestro. Niti družinsko niti javno življenje ga ne moreta premakniti iz nekam inferiorne pozicije, ves čas je v njem nekakšen pra-

zen občutek in nostalgija, verjetno po večjem miru in večji harmoničnosti.

Kot da ga resnično lahko spodmakne iz svojevrstne statičnosti le prijatelj in sošolec Rasto Spacapan, na pol pisatelj na pol uslužbenec, ki pa s svojimi skeptičnimi, vendar vitalnimi pogledi vrta zdaj v svojega uglednega prijatelja in mu da misliti, da obstaja tudi svet fantazije, resničnega in slikovitega življenja, zdaj v družbo okrog sebe, ki mu povzroča težave pri njegovih knjigah, ni zadovoljna z njegovo svobodomiselnostjo in ga očitno šele na koncu vtiri medse, kot se spodobi - vsaj njegovo pričevanje o že pokojnem zaslužnem dr. Grosu bi lahko pričalo o njegovi rehabilitaciji in vključitvi. Drugi, istočasno pa poslednji velik dogodek Grosovega življenja, pa je gotovo obljubljena diplomatska pot na Kitajsko - odtod naslov romana - nekakšna najčudovitejša možnost življenja, ki mora seveda ostati neizpolnjena, bolj tolažba za vse preživeto kot pa realna prelomnica. Sij te možnosti vendarle obudi v dr. Grosu pravo in resnično življenje, ob misli na Kitajsko ves oživi, to ni samo uspešna diplomatska kariera ampak tudi sanjski privid daljnje in s tem prečudovite dežele, ves zažari ob tej napovedi, ki pa je očitno le preoblečena smrt.

V Novi Gorici bodo predstavili knjigo VINO

V letni zbirki Jadranskega koledarja je izšel tudi zanimiv priročnik »Vino«. Lepo opremljena in bogata knjiga pa je najbrž več kot običajen smerokaz v skrivnosti te žlahtne pijače, saj odkriva tudi drugačne, kulturne razsežnosti vina. Zato je knjiga Založništva tržaškega tiska podnaslovljena: vino med ljudsko modrostjo in sodobno znanostjo. Avtor izčrpane študije je strokovnjak za enologijo Zvonimir Simčič.

ZTT bo knjigo predstavilo v petek, 8. t. m., ob 17. uri v prostorih hotela Delta v Novi Gorici. O njeni vsebini bo spregovoril ing. Ivo Marenk.

Ta obiskovalka se ljudem namreč zelo rada prikazuje v takšnih podobah in res takoj nato dr. Gros zboli na ledvicah in kmalu tudi umre. - Pripoved, ki ves čas poteka kleno in nekam hitro ter hlastno, bi bila na tem mestu kar preostro odrezana, zato ji sledita prijateljevo pričevanje in pa dejanja posvečena junakovemu spominu. Toda izjemno prefinjeni ton praznosti, izgubljenosti, nedoločljivih dimenzij časa in usod posameznikov v njem, slej ko prej ostane. Ravno v tem tonu je poglobljena odlika Kavčičevega romana, ki nam daje misliti oziroma nas brez prisile usmerja v ponovna razmišljanja o sebi. Tako ustvarja z nami, bralci, še eno dodatno, nemara najdragocenejšo poglavje.

JANEZ POVŠE

Obširna zbirka Freudovih spisov v slovenščini

Zbirka Studia humanitatis je spet poskrbela za nov podvig. Čeprav tokrat ne gre za prvo slovensko izdajo kakšnega avtorja, lahko novo, obširno zbirko Freudovih spisov radostno pozdravimo in se je veselimo. Gre seveda za prvi slovenski prevod t. i. Metapsiholoških spisov iz leta 1915, ko je Freud v času svetovne vojne prvič poskusil svoj nauk, ki se je začel porajati skozi klinično prakso, postaviti na konsistentne teoretične temelje. V seriji spisov »Nagoni in njihove usode, Potlačitev, Nezavedno, Metapsihološko dopolnilo vede o sanjah, Žalovanje in melanholija, Pregled transfernih nevroz«, Freud prvič poskuša narediti nekakšno sintezo in podati koncepte iz kopice materiala, razpršenih zapažanj, ki jih je imel priliko opaziti v svoji dotedanji več kot bogati praksi. Del teh spisov, ki jih Freud ni dokončal, se je izgubilo, enega pa so odkrili šele pred tremi leti (Pregled transfernih nevroz) in je bil prvič objavljen leta 1985 v Frankfurtu, tako da je slovenska izdaja verjetno sploh prvi prevod tega spisa. V njem lahko sledimo tudi izredno zanimivemu poskusu prikaza razvoja filogeneze in zgodovinskih pogojev (vsesplošno pomanjkanje v času ledena dobe), ki so vplivali na razvoj Jaza in njegovega libida ter nastajanju nevroz. Spis je tako kot mnoga druga Freudova dela na meji verjetnega, a je tako učinkovit, da zadene v neko točko subjektivnosti, v njeno strukturo, ki ostaja zunaj dometa znanosti in je tako rekoč onstran imaginarne realnosti, oz. resnice, kolikor resnica naše dobe temelji na znanosti. Lahko si sicer rečemo, da na začetku, v času prvih izvorov, ni bilo tako, a vendar se obnašamo, vsa stvar deluje tako, da bi se tisto (očetomor, Ojdipov kompleks, itd.) resnično zgodilo.

Srečanje s Freudom je pravzaprav vedno vznemirljivo. Njegova genialnost, prodornost, prelom z vsem, kar se je do tedaj izdajalo za vednost o sanjah

in nezavednem, hkrati pa stalna zavzetost in trud, da bi bralcu vso stvar čim bolj jasno in enostavno razložil, vse to je dejansko enkratno in nenadomestljivo. Ko človek Freuda bere, ima občutek, kot bi se mu stari mojster sprehajal po njegovih mislih. Morda se bo kdo kljub temu vprašal, kako to, da se po skoraj sto letih, odkar se je rodila psihoanaliza, še vedno vračamo k Freudu, k samemu začetku! Ali gre tu, paradokso, za vračanje k samemu začetku, k »pravemu izviru«? Saj vendar vemo, da se je psihoanaliza v zahodnem svetu izredno razmahnila in močno vplivala že na Freudove sodobnike, na primer na velike literate v začetku stoletja, na Kafko, Joycea, Sabo, Bartola itd.

K temu je treba reči najmanj dve stvari. Prvič moramo priznati, da smo Slovenci prva Freudova dela dobili šele pred dobrimi desetimi leti (Psihopatologija vsakdanjega življenja, Predavanja za uvod v psihoanalizo) in da imamo poleg teh dveh knjig, ki sta razprodani, prevedenih le še nekaj krajših del, od katerih bi omenil »Dve analizi« v zbirki Analecta, ki vsebuje dva izmed petih slavnih Freudovih kliničnih primerov (t. i. Doro in Podganarja). Freud je v nasprotju z zahodnim svetom, kjer je že davno del splošne kulture in izobrazbe, v slovenski prostor prišel z veliko zamudo. Trst je pri tem seveda izjema, a takšna izjema, ki to dejstvo le potrjuje. Pri izdajanju Freudovih del gre torej primarno za vzpostavitev osnovnega čtiva, ki ga še nismo imeli. V knjigi, ki jo tu predstavljamo, so zato vključeni tudi nekateri temeljni Freudovi spisi iz poznejšega obdobja, npr. »Onstran načela ugodja«, kjer je prvič razvit nagon smrti, pa izredno pomemben spis »Jaz in Ono« (Das Ich und das Es), kjer je izdelana instanca Nadjaza kot notranjega Zakona oziroma nezavedne človekove vesti.

Drugo, kar moramo k stvari reči, pa je spoznanje, da se je prav s poznejšimi interpretacijami, predvsem z Lacanovim podvzetjem, tako rekoč »za nazaj« odprla pot k Freudu. Odprla se je namreč pot k tistemu Freudu, kjer so sodobniki ostajali slepi zanj, ali pa obremenjeni z ideološkimi pregradami razumevanja. Takšno poplavljenje je značilno za velik del anglo-ameriškega branja Freuda, kjer je razlog temu tudi odsotnost heglovski marksistične tradicije v tem prostoru. Če smo Slovenci pristopili kot zadnji, pa imamo vsaj to prednost, da lahko neobremenjeno izbiramo iz vsega, kar je bilo že storjenega. Kot kaže, smo se dokopali do tistega, kar je pri Freudu trdo, neprebavljivo jedro, kar je trdega na vsaki subjektivnosti in zaradi česar ima Freud kot začetnik povsem drugačno mesto v znanosti, kot velja to na primer za Newtona. Danes je postalo jasno, da je tudi za najnovejše humanistične teorije, od lingvistične do strukturalizma in družboslovja, temeljni preizkusni kamen prav psihoanaliza. Pogosto se dogaja, da se te vede končajo tam, kjer bi morala slediti vpeljava psihoanalize, to je vpis samega subjekta znotraj določene zgodovinske, družbene in znakovne strukture.

Metapsihološki spisi bodo v ta namen gotovo postali pomembno čtivo. Prevod je oskrbela skupina avtorjev, ki deluje pri Društvu za teoretsko psihoanalizo v Ljubljani, vse tekste oskrbela s skrbnimi uvodi in opombami, vrhunec tega uredniškega dela pa predstavlja imenski in stvarni register, ki ga je izredno natančnostjo opravil Ivo Štandeker. Da je vsako Freudovo delo hkrati tudi prispevek v narodovo kulturno in literarno zakladnico, Tržačanom menda ni treba posebej omenjati. Kot nam je tudi znano, da sta Freud in psihoanaliza v celoti zraščena s srednjo Evropo. Skratka, prijetno branje!

IGOR ŠKAMPERLE

Ko jesen zamenja zimski čas

Čeprav je koledarsko zima že močno na oblasti, pa je vreme jesensko in čemerno, kot dokazuje tudi Magajnova fotografija s Križpota pod Mačkolljami

Razpisano je tekmovanje za Cankarjeva priznanja

Zavod SRS za šolstvo in Slavistično društvo Slovenije sta razposlala vsebino tekmovanja za Cankarjevo priznanje tekočega šolskega leta 1987/88. Tematika zajema pesniško zvrst besedil in sicer naslednje zbirke:

I. stopnja — Niko Grafenauer: »Skrivnosti«

II. stopnja — Kajetan Kovič: »Pesmi«

III. stopnja — Gregor Strniša: »Severnica«

Stopnje so v našem, zamejskem prostoru določene po drugačnem ključu, pa vendar v pojasnilo: I. stopnja zajema 7. in 8. razred matične osnovne šole, se pravi 13- in 14-letnike; II. stopnja zajema 1. in 2. razred matične srednje šole, se pravi 15- in 16-letnike ter III. stopnja zajema 3. in 4. razred matične srednje šole, se pravi 17- in 18-letnike. Dosedanje zamejske izkušnje bodo pač ustrezno razpodelile dijake in stopnje.

Področna tekmovanja se morajo končati do konca aprila 1988, pri čemer morajo posamezna slavistična društva pripraviti teste. Republiško tekmovanje pa bo konec maja 1988 v Celju.

Področna tekmovanja bodo z vsemi podatki objavljena v Jeziku in slovstvu, zmagovalci (po trije dijaki iz vsakega področja) in njihovi mentorji

bodo navedeni imenoma. Republiško tekmovanje bo podrobno objavljeno tudi v dnevnem časopisju.

Šole oziroma slavisti Tržaškega, Goriskega ter Videmskega področja bodo v kratkem prejeli tudi točne podatke o literaturi za pripravo, da bi se na tekmovanje za Cankarjevo priznanje pripravili čim boljše.

SLAVISTIČNO DRUŠTVO TRST

Najbolje prodajano v Tržaški knjigarni

1. Karst Brothers: MAČKA V ŽAKLJU (kaseta — Ars Nova)
2. Razni avtorji: EDNINA, DVOJINA, VEČINA (Založništvo tržaškega tiska)
3. Tržaški oktet: ROKOVANJA (kaseta in plošča — samozaložba)
4. Matjaž Kmecl: SLOVENSKA POSTNA PREMIŠLJEVANJA (Mladinska knjiga)
5. Pavle Merku: PAJČEVINA IN KRUH (Založništvo tržaškega tiska)

Smučanje: na ženskem veleslalomu v Tignesu

Spet dvoboj Schneider - Quittet

TIGNES (Francija) — Drugi veleslalom za svetovni pokal in prvo smučarsko tekmovalje v novem letu se je končal s slavlom Švicarke Vreni Schneiderjeve, ki je tako prišla do svoje 12. zmage v svetovnem pokalu in prve v tej sezoni. Dobro so se odrezale Francozinje, saj je drugo mesto zasedla Quittetova s samimi 15 stotinkami sekunde zaostanka, tretja pa je bila njena rojakinja Marlejeva. V prvi petnajsterici sta še dve Francozinji, Guignardova in Tlalka-Mogorejeva.

Najboljša jugoslovanska smučarka, Mateja Svet, je pristala na 6. mestu. Ostali dve jugoslovanski tekmovalki se nista uvrstili v finalno serijo: Veronika Šarec je padla, Katra Zajc pa je zasedla 43. mesto.

Dvoboj trenutno najboljših veleslalomistk, Schneiderjeve in Quittetove, se je tokrat končal z uspehom Švicarke, ki se je tekmi oddolžila za poraz na prvem veleslalomu, ki je bil decembra na Piancavallu.

Mateja Svet je nastopila po večdnevem prehladu, ki pa je verjetno načel njene sile: na obeh stezah ni naredila ene same napake, vendar je bilo opaziti, da nima dovolj moči. Svetova je na prvi progi bila peta, po drugi vožnji pa je zdrknila mesto niže.

Slabo se je godilo Italijankam: najboljšo, Cecilio Lucco, najdemo šele na 20. mestu.

Danes bo v Tignesu spet veleslalom, in sicer tisti, ki bi ga bili morali izpeljati v švicarskem Les Diableretsu.

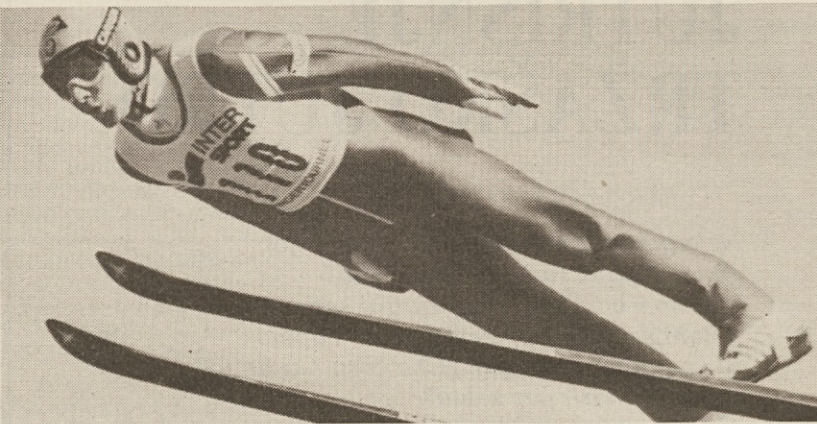
Vrstni red: 1. Schneider (Švi.) 2'33''68; 2. Quittet (Fr.) 2'33''03; 3. Marle (Fr.) 2'34''82; 4. Fignini (Švi.) 2'35''12; 5. Wachter (Av.) 2'35''37; 6. Svet (Jug.) 2'35''63; 7. Walliser (Švi.) 2'35''66; 8. Kiehl (ZRN) 2'36''09; 9. Gerg (ZRN) 2'36''19; 10. Guignard (Fr.) 2'36''23; 11. Schmidhauser (Švi.) 2'36''65; 12. Stotz (ZRN) 2'36''78; 13. Tlalka-Mogore (Fr.) 2'36''92; 14. Kindl (Liecht.) 2'37''08; 15. Kinshofer-Guetlein (ZRN) 2'37''24; 20. Lucco (It.) 2'38''52.

Vrstni red veleslalomu za SP: 1. Quittet (Fr.) in Schneider (Švi.) 45; 3. Fignini (Švi.) 27; 4. Svet (Jug.) in Merle (Fr.) 22.

Skupni vrstni red za SP: 1. Fignini (Švi.) 104; 2. Wachter (Av.) 81; 3. Fernandez-Ochoa (Šp.) 75; 4. Schneider (Švi.) 69; 5. Wolf (Av.) in Oertli (Švi.) 66; 7. Walliser (Švi.) 65; 8. Svet (Jug.) 62; 9. Gerg (ZRN) 59; 10. Kinshofer-Guetlein (ZRN) 48.

Skakalna turneja Intersport

Napeto pred zadnjo tekmo

Čehoslovak Pavel Ploc (na sliki AP) je v prvi tekmi turneje Intersport v Oberstdorfu nepričakovano zasedel 1. mesto, zatem pa je imel precejšnje težave in seveda danes upa, da se mu bo spet odprlo

BISCHOFSHOFEN — Z zadnjo tekmo 36. turneje Intersport se bo danes na skakalnici Paula Ausserlechnerja v največjem kraju doline Pongau končal tudi prvi del svetovnega pokala v smučarskih skokih 1988. Tekmovanje v Harrachovu in Libercu v ČSSR so dokončno odpovedali zaradi pomanjkanja snega, toplo vreme pa je onemogočilo tudi pripravo skakalnic z umetnim snegom.

O tej odpovedi sicer krožijo različne informacije, češ da bi tekmovalje v Harrachovu le lahko spravili pod streho, Čehoslovaki pa naj bi se prireditvi odpovedali, ko so zvedeli, da marsikateri izmed najboljših skakalcev k njim ne bo, med temi tudi vseh finskih reprezentantov z Mattijem Nykänenom na čelu. Morebiti je to celo res, kajti stroški za eno samo tekmovalje v svetovnem pokalu so veliki, zanimanje gledalcev pa bi bilo ob odsotnosti nekaterih slovitih imen znatno manjše. Kdove kako žalostni skakalci zaradi te odpovedi niso, saj se bodo lahko po turneji Intersport dobobra spočili, zatem pa začeli z zaključnimi pripravi na 15. zimske olimpijske igre v Calgaryju, ki pa je, kot je bilo izvedeti, za zdaj še prav tako brez snega.

Zaradi odpovedi tekmovalj v ČSSR v prvem delu svetovnega pokala tudi ne bo šlo po osem rezultatov, temveč le šest ali sedem, skladno s pravilom dveh tretjin od izvedenih tekmovalj. Uradnega stališča FIS njen predstavnik na tekmovalnih svetovnih pokala Švicar Placid Schmiediger še ni povedal, prav tako še tudi niso popravili dosedanjega točkovanja, ker bo treba nekaterim skakalcem črtati nekaj točk. Doslej so dosežke namreč seštevili na podlagi predvidevanja, da bo izvedenih vseh 12 tekmovalj, pri čemer naj bi šlo po osem najboljših uvrstitev med dobitniki točk. Matti

Nykänen si je torej že zagotovil visoko vodstvo v svetovnem pokalu in bo na skakalnici v Bischofshofnu predvsem branil skupno zmago na turneji, ki bi jo lahko izgubil le še teoretično, hkrati bo tekmečem seveda poskušal z novo zmago preprečiti osvojitve s točkami svetovnega pokala najbolj nagrajenega mesta. Zlahka je seveda moč napovedovati, da bo to tudi najbolj verjeten izid, čeprav tekmeči nikakor niso od muh, mnogi pa se bodo prav v Bischofshofnu skušali pred odhodom domov odkupiti za slabše dosežke na prejšnjih treh tekmovalnih turnejah.

Skakalnica v Bischofshofnu je zaradi izredno položnega zaletišča in dolgega ter blagega prehoda na odskočni most trd oreh, ker prehod iz vožnje v odskok ne podpira z ritmom, kakršen je značilen denimo za napravo na Berg Islu v Innsbrucku, ki je pravo nasprotje bischofshofenske. Skakalci z načeto formo se zato težko prilagodijo na napravo v tistih dveh ali treh skokih na treningu in ni jih malo, ki bi se tekmovalju v Bischofshofnu kar radi izognili.

Jugoslovana Miran Tepeš in Primož Ulaga sta bila zadnja leta na tej skakalnici dokaj uspešna in zlasti za Mirana bo današnji nastop zelo pomemben, saj bi si lahko z dobrim skakanjem še precej izboljšal mesto (zdaj je osmi v skupni razvrstitvi 36. turneje Intersport). Dober finiš bi seveda utrdil zaupanje v svoje moči tudi drugim skakalcem v jugoslovanski vrsti, ki so doslej na turneji zaostali za pričakovani. Namesto Matjaža Zupana in Matjaža Debelaka, ki sta se iz Innsbrucka vrnila domov zaradi slabe forme, bosta v Bischofshofnu dobila prilžnost tudi Rajko Lotrič in Janez Štirn.

OTO GIACOMELLI

Nov spored tekem za SP

Pomanjkanje snega postaja iz dneva v dan bolj pereče in v marsikaterem zimskošportnem središču dela sive lase organizatorjem tekem svetovnega pokala. Doslej so morali že marsikatero odpovedati in premestiti drugam, verjetno pa ne bo ostalo le pri tem.

Nov koledar naj bi zgledal nekako takole. Moški slalom, ki bi ga morali včeraj izvesti v Bad Wiesseeju v Švici, bodo izpeljali 12. t. m. v Lienzu v Avstriji. Jutri pa se bodo odločili, ali bosta 16. in 17. t. m. slalom in smuk v Kitzbühlu, sicer bodo izbrali Bad Kleinkirchheim. Nič bolje ni v Švici, kjer naj bi bil 19. t. m. v Adelbodnu veleslalom, 23. in 24. v Wengnu pa smuk in superveleslalom.

Ženske se bodo po preizkušnjah selile v Lech v Avstriji, kjer bo slalom namesto tistega, ki je bil predviden v Megevu, nakar bo 16. in 17. t. m. na vrsti Sarajevo s smukoma (namesto tistih v Les Diableretsu in Pfrontnu).

Moški: 9.-10. 1. Val d'Isere (Fr.) smuk in superveleslalom (namesto Garmisch-Partenkirchna); 12. 1. Lienz (Av.) slalom (namesto Bad Wiesseeja); 16.-17. 1. Kitzbühel (ali Bad Kleinkirchheim) (Av.) smuk in slalom za kombinacijo.

Ženske: 9. 1. Lech (Av.) veleslalom (namesto Megeva); 16.-17. 1. Sarajevo (Jug.) smuka (namesto Les Diableretsa in Pfrontna).

Olimpijske igre v septembru

Tudi Jugoslavija potuje v Seul

SEUL — Predstavnik tiskovnega urada olimpijskih iger v Seulu je včeraj sporočil, da se bo Jugoslavija udeležila letošnje olimpiade, ki bo na sporedu septembra meseca v Južni Koreji. Jugoslavija je tretja država Vzhodne Evrope (po Madžarski in NDR), ki je potrdila svojo udeležbo na letošnji največji svetovni športni manifestaciji.

Do sedaj je že 131 držav potrdilo udeležbo, južnokorejski olimpijski odbor pa je odposlal rekordno število 167 vabil državam. Sovjetska zveza je napovedala, da bo prihodnji teden tudi uradno potrdila svoj nastop, prav tako bosta v kratkem storili tudi Bolgarija in Poljska.

Rok za vpisovanje zapade 17. t. m., organizatorji pa so zelo optimistično razpoloženi, saj računajo, da bo udeležba na letošnji olimpiadi rekordna.

Nogomet: osmina finala italijanskega pokala

Vrsta zanimivih tekem

Po daljšem obdobju bodo spet na sporedu tekme za italijanski nogometni pokal. Odigrali bodo že osmino finala, ki nam prinaša vrsto zelo zanimivih srečanj. V konkurenci so namreč praktično še vse najboljše italijanske ekipe, čeprav je zelo vprašljivo, koliko se bodo potrudile. Vsi namreč prav dobro vemo, da je daleč najvažnejše prav prvenstvo in s to logiko se strinjajo tudi trenerji in igralci sami.

Zelo zanimiva bo tekma med Veronom in Torinom, saj bi lahko bila, tudi po moči ekip, prav klasično finalno srečanje. Žal pa je le osmina finala. Torino je dokazal, da je v izredni formi (v nedeljo bi skoraj premagal Juventus).

Juventus bo doma igral proti Pescari in je povsem razumljivo, da bo skušal predčasno zaključiti to »formalnost«. Znano je, da italijanski pokal zelo zanima Marchesijevo moštvo. V

vrstah Juventusa bo tokrat končno igral Vignola.

Odlična drugoligaška ekipa »revolucionarja« Maifredija bo danes igrala doma proti nerazumljivemu Interju, ki je v nedeljo iztržil neodločen izid proti mladi in odlični Sampdoriji. Vendar lahko Bologna presenet. Bivša Sacchijska ekipa Parma nima več upanja, da se v B ligi vključi v boj za napredovanje, zato bo skušala napredovati vsaj v italijanskem pokalu. Avellino je namreč očitno v krizi. Napoli - Fiorentina in Pisa - Sampdoria sta srečanja, ki ju bodo protagonisti nato ponovili tudi v prvenstvu. Res neverjetno naključje.

DANAŠNJI SPORED: Verona - Torino, Juventus - Pescara, Bologna - Inter, Parma - Avellino, Napoli - Fiorentina, Milan - Ascoli, Empoli - Roma, Pisa - Sampdoria.

Košarka: danes v raznih evropskih pokalih

Tracer in Partizan veliko tvegata

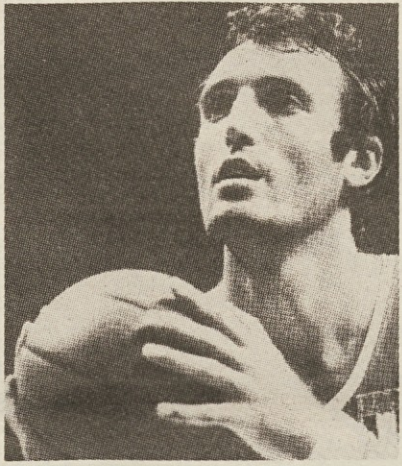
Pokal prvakov

Peto kolo košarkarskega pokala prvakov bo verjetno, kot vsa sledeča, odločilno za marsikatero ekipo. Milanški Tracer res mnogo tvega pod Pireneji proti nepredvidljivi najboljši francoski ekipi Orthez. Po drugi strani pa je zmaga za Casalinijevo ekipo nujna, če hoče oživiti upanja v ponovitev lanskega uspeha na evropski ravni.

Tudi jugoslovanski prvak Partizan mora doma nujno zmagati proti presemetljivemu Arisu, ki je trenutno na prvem mestu lestvice skupno prav s Partizanom in Tracerjem. Poraz bi torej bil »tragičen«. Tretja tekma tega kola med slabima Barcelono in nizozemskim prvacom Nashuo bo le za »prestiž«.

LESTVICA: Aris, PARTIZAN in TRACER 6, Saturn, Nashua, Makabi 4, Orthez 2, Barcelona 0.

5. KOLO - DANES: Orthez (Fr.) - TRACER (It.). JUTRI: Saturn (ZRN) - Makabi (Izr.); PARTIZAN (Jug.) - Aris (Gr.); Barcelona (Šp.) - Nashua (Niz.).

Bo »starli« borec Dino Meneghin tudi danes spet odločilen?

Pokal pokalnih prvakov

SKUPINA A: Bayer (ZRN) - IMT (Jug.) 97:89 (58:48). SKUPINA B: danes - Hapoel G. (Izr.) - SCAVOLINI (It.).

Koračev pokal

SKUPINA A
DANES: Monaco (Fr.) - Elitzur (Izr.); DIETOR (It.) - Real Madrid (Šp.).

SKUPINA B
Manchester - Cibona 93:99 (49:49)
CIBONA: Sunara 21, Pavičević 9, Čutura 14, Petrović 25, Cvijetićanin 20, Radić 4, Arapović 6.

Čeprav je izid v bistvu zelo tesen, je Cibona osvojila to srečanje na tujem brez vsakršne težave. Pravzaprav je bila čudna tekma že zato, ker so igrali v majhni telovadnici z linoleumskim podom, kar seveda ni normalno za košarkarsko predstavo na najvišjem nivoju.

DANES: SNAIDERO (It.) - Racing (Fr.).

SKUPINA C
DANES: Todagres (Šp.) - Paok (Gr.); Asvel (Fr.) - CRVENA ZVEZDA (Jug.).

SKUPINA D
DANES: Hapoel T. (Izr.) - AREXONS (It.); Cai (Šp.) - JUGOPLASTIKA (Jug.).

Belgijec Gaston Rahier (desno), Italijan Alessandro De Petri (v sredini) in Rahierov rojak Guy Huynen (levo) se mučijo v puščavskem pesku, ki je bil za Huynena usoden, saj si je pri padcu zlomil nogi (Telefoto AP)

HASSI MESSAOU (Alžirija) — Peta etapa rallyja Pariz - Dakar (El Oued - Hassi Messaoud) je bila res dramatična: od 585 posadk, kolikor jih je zapustilo El Oued, jih je do cilja v predvidenem času prišlo le 387, ostalih 198 je običajno v pesku ali so jih ustavile okvare in padci. Organizatorji se kaj podobnega tudi pričakovali, zato so se odločili, da odmerjeni čas nekoliko podaljšajo, tako da bi zamudnikom omogočili nadaljevanje rallyja. Vsekakor bodo penalizacije zelo hude.

Na vrsti je bila zatem šesta etapa, ki je tekmovalce po 287 km popeljala do kraja Bordj Omar Driss. Za vožnjo so imeli 3 ure časa na razpolago, kar je favoritom povsem zadostovalo, saj sta Vatanen in Rahier ubranila prvo mesto na skupni lestvici med avtomobilisti.

ti oz. motociklisti. Izjema je bil le Belgijec Guy Huynen (suzuki), ki si je pri padcu zlomil nogi in so ga že odpeljali v Pariz.

Skupni vrstni red je naslednji
Avtomobilisti: 1. Vatanen - Berglund (Fi.-Šve.) peugeot 405 v 1. 56'42"; 2. Lartigue - Maingret (Fr.) pajero po 2'34"; 3. Zaniroli - Fenouil (Fr.) range camel 14'29"; 4. Andreotto - De Simoni (It.) pajero 23'05"; 5. Cowan - Syer (VB) pajero 24'28"; 10. Kankkunen - Piironen (Fin.) peugeot 33'39".

Motociklisti: 1. Rahier (Bel.) suzuki v 3.40'42"; 2. Morales (Fr.) honda po 5'56"; 3. Terruzzi (It.) honda 6'48"; 4. Oriali (It.) honda 7'36"; 5. Picco (It.) yamaha 9'51"; 10. De Petri (It.) cagiva 18'27".

Jadranje: regata v Anziu

Zmaga Koprčana Petra Podunavca

RIM — Štirinajstletni jadralac iz Kopa Peter Podunavac je osvojil prvi mednarodni jadralni miting za optimiste v Anziu. Tekmovanja se je udeležilo skupno 98 jadralcev iz Italije in Jugoslavije, starih od 7 do 14 let. Podunavac se je izkazal za zrelega in konstantnega jadralca, saj je osvojil skupno tri druga mesta.

Na drugo mesto se je uvrstil Andrea Battisti iz Rima, tretji pa je bil Neapelčan Marino Simenone, ki je bil najboljši na zadnji regati. Jugoslovani so bili zelo solidni: Žbogar 15., Petrič 17., Golias 19., Belinger 29., Smerd 33., Pištolac 36. in Mislej 44.

domači sport

DANES

SREDA, 6. JANUARJA 1988

KOŠARKA

MOŠKA B-2 LIGA

17.30 v tržaški športni palači: Jadran - Montebelluna

MOŠKA D LIGA

11.00 v Mestrah, Ul. Olimpia: Giganti Cric - Bor Radenska

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

9.00 v Trstu, Ul. della Valle: Libertas - Kontovel Electronic Shop; 11.00 v Repnu: Polet - Alabarda

NARAŠČAJNIKI

9.00 v Nabrežini: Sokol - Stefanel; 9.00 v Trstu, Ul. Forlanini 32: Ricreato-

ri - Breg; 11.00 v Trstu, Vrdelska cesta 23: Libertas - Polet; 11.00 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Bor Indules

DEČKI

9.00 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Poggi; 9.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Indules - Don Bosco

JUTRI

ČETRTEK, 7. JANUARJA 1988

KOŠARKA
MLADINCI

20.00 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Arte

KADETI

16.45 v Miljah: Radiograf - Bor Adriaimpex

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300 - din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

6. januarja 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdeja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Italijanska družina v očeh statistike

V Italiji vse večje premoženjske razlike

RIM — Na podlagi raziskave zavoda Banca d'Italia je imela povprečna italijanska družina v letu 1986 23,5 milijona lir čistega dohodka. Štela je 3,1 družinskega člana in je za svoje potrebe porabila 16 milijonov ali 69,7 odstotka vseh dohodkov. Pri tem pa velja takoj povedati, da statistično povprečje skriva v sebi tudi velik socialni razkorak med 10 odstotki najbolj bogatih družin, ki razpolagajo z več kot četrtino vsega razpoložljivega dohodka, in 10 odstotki najrevnejših družin, ki imajo na razpolago le 2,7 odstotka skupnega dohodka. Če te podatke prevedemo v številke, ugotovimo, da je imela prva družina povprečno preko 60 milijonov čistega letnega dohodka, družina iz »revnejših« 10 odstotkov pa le 6.352.000 lir letnega dohodka.

Za 88 odstotkov družin predstavljajo nepremičnine glavno bogastvo. Njihova povprečna vrednost znaša 82,5 milijona lir. Toda le dobrih 60% družin je predlanskim živel v lastnem stanovanju. Iz podatkov raziskave tudi izhaja, da je 23% družin razpolagalo še s kako drugo nepremičnino, 10,7% pa tudi z drugimi stanovanji. To še posebej velja za severno in srednjo Italijo, kjer je takih družin 11,4%, na jugu pa le 9,3 odstotka. Če pogledamo poklicno strukturo lastnikov nepremičnin, ugotovimo, da je največ podjetnikov in tistih, ki opravljajo svobodne poklice (32,9%), sledi jim vodstveno osebje (26,5%) in ostali avtonomni poklici (14,3%).

Kdor je živel v najemniškem stanovanju, je za najemnino plačal v povprečju 9,5% letnega dohodka, vsak družinski član pa je

imel na razpolago povprečno 31 kvadratnih metrov (32,6 na severu in 28,7 na jugu in otokih). Povprečna vrednost nepremičnin v najemu je predlanskim znašala 65 milijonov lir.

Največ italijanskih družin ima štiri družinske člane (24,9%), s tremi člani je 24,4% družin, z dvema 23,6%, s petimi ali več člani je 13,9% družin, z enim samim članom pa 13,2 odstotka. Idealna italijanska družina ima štiri člane, je najbolj zastopana v slojih z visokimi dohodki in pri družinah, ki so imele letno nad 50 milijonov dohodkov, jih je 38,4%. Najrevnejša je družina z enim članom (največkrat gre za upokojenca), kjer v 63% letni dohodek ne presega 5 milijonov lir.

Kar četrtina italijanskih družin naj bi imela dolgove ali pa bila brez vsakega premoženja, po drugi strani pa so najbogatejši podjetniki in tisti, ki opravljajo svobodne poklice. Njihovo premoženje naj bi bilo povprečno vredno skoraj 290 milijonov lir, vodilno osebje naj bi razpolagalo s 117,5 milijona letno. Najugodnejše življenjsko obdobje za dosego bogastva pa naj bi bilo med 41. in 65. letom starosti.

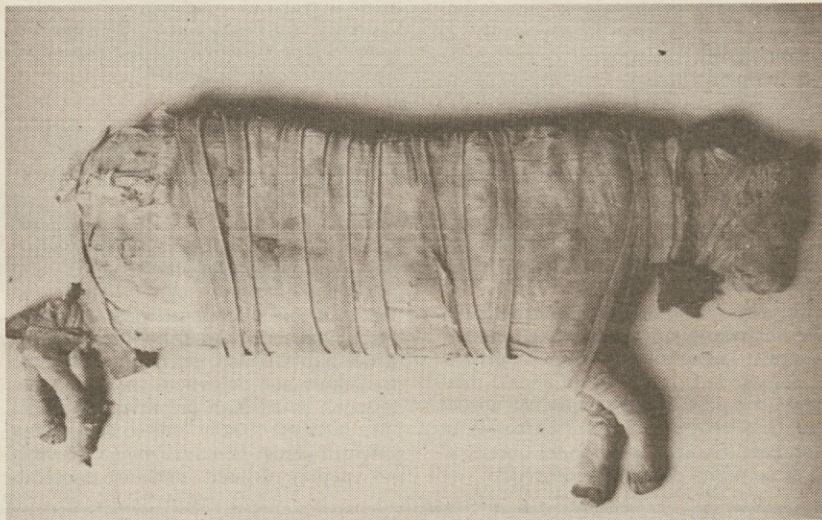
Rezultati zadnje raziskave zavoda Banca d'Italia se ne dajo primerjati s podobnimi raziskavami v preteklih letih, saj so podvojili število intervjuvanih družin, spremenili pa so tudi sistem za določitev statističnega vzorca. Kot zanimivost lahko povemo še to, da je bilo eno od vprašanj namenjeno finančnim aktivnostim družin, kjer pa so ostali praktično brez odgovorov.

Nemškega diplomata ugonobili dolgovi?

PARIZ — Pariški preiskovalci so po vsem sodeč prepričani, da ni umor zahodnonemškega diplomata Siegfrieda Wielsputza politično obarvan, funkcionarja veleposlaništva ZRN naj bi ugonobili dolgovi. Wielsputz naj bi v domovini kupil hišo preko svojih finančnih zmogljivosti, zadolžil pa se je v Parizu. Policija sedaj upa, da bo prav med dolžniki odkrila morebitnega morilca. Letak kurdske organizacije ERNK ni torej preslepil pariške policije.

Preiskovalci pa še vedno niso ugotovili, s kom se je zahodnonemški diplomat sestal, potem ko je zapustil restavracijo na Elizejskih poljanah. Wielsputzova žena, Nigerijka, ki jo je diplomat spoznal med svojim prejšnjim službovanjem v Lagosu, ni bila seznanjena z moževimi posli. Policiji je tudi povedala, da prav tako ni vedela za moževe finančne težave.

Staroegipčanska muca

Francoski arheologi so pri Sakari, mestu južno od Kaira, odkrili vrsto katakomb, v katerih je bilo med drugim tudi več mumificiranih mačk (Telefoto AP)

KD bo predložila zakonski osnutek o zaščiti padskega porečja in delte

RIM — Demokrščanski poslanci bodo v petek predstavili dva zakonska osnutka o zaščiti porečja in delte reke Pad. Osnutka sta nastala po poglobljeni študiji skupine izvedencev, ki so podrobno analizirali stopnjo onesnaženosti reke Pad in proučili vse možnosti za morebitno sanacijo njegovih voda. V ta namen naj bi v prihodnjem letu nakazali 2.500 milijard lir.

Vsota je le navidežno visoka. V padeskem porečju namreč živi 18 milijonov ljudi, tu je s poldrugim milijonom hektarjev namakalnih površin ena četrtina vse obdelovalne zemlje v Italiji, 50 odstotkov vse živinoreje, 50 odstotkov vse predelovalne industrije, na tem območju je še 272 hidroelektrarn, 6 termičnih in dve jedrski elektrarni. V bruto nacionalnem dohodku Italije odpade na padesko porečje kar 40 odstotkov. Če k temu dodamo, da znaša površina porečja le eno četrtino vsega italijanskega ozemlja, nam je lahko jasno, da je Pad postal v bistvu odtočni kanal vseh industrijskih in mestnih odpadkov Padske nižine. Sanacija padeskih voda bo torej bržkone stala več kot znaša predvideno nakazilo 2.500 milijard lir. Vsekakor je to spodbuden začetek.

Resnici na ljubo, Italija ima že ustrezno zakonodajo, ki bi morala vsaj na papirju preprečevati izpust neprečiščenih odpadkov v reke in jezera, a nihče je ni do sedaj spoštoval. V preteklosti se je že zgodilo, da je kaka industrija zahtevala kar dopolnilno blagajno za svoje delavce in uslužbenke, ko ji je sodstvo skušalo vsiliti nakup dragih prečiščevalnih naprav.

Nedvomno pa sedaj prihaja do premikov. Uveljavitev zelenih na zadnjih volitvah sili tradicionalne stranke, da bi kaj ukrenile tudi za varstvo narave. Med Italijani se namreč vedno bolj utrjuje naravovarstvena zavest, tako da bi lahko »kaznovali« tisto stranko, ki ne bi imela dovolj posluha za ta vprašanja. Navsezadnje bi v boju za boljše okolje in za bolj kakovostno življenje država lahko ustvarila nova delovna mesta in tako omilila sedanjo brezposelnost. Sanacija Pada postaja tako pravi politični izziv in ne utopija, saj so navsezadnje tudi Britanci tako očistili svojo Temzo, da so se vanjo vrnilo posttrvi. Koristi pa ne bo občutilo samo prebivalstvo Padske nižine, temveč vsi, ki živijo na bregovih Jadranskega morja.

Ali so Jezusa res pokopali v Jeruzalemu?

JERUZALEM — Ali so res Jezusa Kristusa pokopali v Jeruzalemu? V Izraelu se je v teh dneh razširila novica, da je pravi Kristusov grob v zgornji Galileji, 130 kilometrov severno od Jeruzalema, v bližini mesta Safed. Tako vsaj trdijo nekateri skrajno pravoverni Judje, ki so to novico črpali iz spisov enega največjih kabalistov 16. stoletja, Hajma Vitala.

Trume gorečih vernikov se vsak dan podajajo na grobnice velikih mojstrov talmuda in kabale, ki so imeli po mnenju večine Hebrejcev pravo čudežno moč. Hajm Vital se je rodil v Safedu leta 1542, umrl pa je leta 1620. V spisu, ki govori o preseljevanju duš, je med drugim napisal, da je neki Ješu Hanotsri (Jezus Kristjan) pokopan severno od Safeda, na cesti, ki pelje proti vasi Ain Zeitoun, in sicer v dolini, kjer raste rožičevce. Dodal je še, da mu je te informacije posredoval njegov učitelj Ichak Louria. Ta je imel, po mnenju Vitala, izredno nadčloveško sposobnost, da je lahko videl duše umrlih, ki so plavale nad lastnimi grobovi.

Arheologi so v zadnjih dvajsetih letih res odkrili nekatere zanimive ostanke, ki pričajo o pravilnosti nekaterih domnev iz Kristusovega življenja. Leta 1968 je skupina arheologov odkrila severno od Jeruzalema več grobnic, v katerih so ležali ostanki Hebrejcev, ki so jih Rimljani križali. V neki grobnici so celo odkrili deset centimetrov dolg žebelj, ki je bil zabiti v peto nekega smrtnika. Leta 1986 je druga skupina arheologov odkrila ob Genezareškem jezeru v celoti ohranjen ribiški čoln. Izvedenci menijo, da so ta čoln zgradili pred približno dva tisoč leti, torej prav v letih Kristusovega življenja. Po tem odkritju se je po vsej deželi razširila novica, da so odkrili Jezusov čoln, verniki pa so kar drli si ga ogledovat.

Ali bodo sedaj verniki hodili na božjo pot v mesto Safed in na tak način bojkotirali »staro« Jezusovo grobnico v Jeruzalemu? Najbolj zaskrbljen je Antoine Chahin, arabski kristjan, ki upravlja turistični urad v Jeruzalemu. Novinarjem je dejal, da so Kristusa pokopali v Jeruzalemu in nikjer drugje. Očitno je, da je v vsakem primeru Jezusova grobnica v prvi vrsti velik business!

Kako je velika ta lopata!

V ZDA, še zlasti na vzhodni obali, je te dni zapadlo veliko snega. Petletni Mark Rounds iz Bostona bi rad očistil belo pregrinjalo pred svojim domom, vendar se je polastil lopate, ki je zanj odločno prevelika ... (Telefoto AP)

Pojav alkoholizma pesti Črno goro

TITOGRAD — V Črni gori imajo zelo hude težave s kroničnimi alkoholiki, ki jih je v republiki približno 15 tisoč, kar pomeni, da vsak 37. Črnogorec rad pogleda globoko v kozarec. Ljubiteljev dobre kapljice je iz leta v leto več, njihovo število pa se je samo v zadnjih štirih letih zvišalo za 2 tisoč enot.

Največ alkoholikov je v Nikšiću, Titogradu in v Belem polju, statistike pa povedo, da vsak prebivalec Črne gore vsako leto popije po 16 litrov alkohola. Več kot 90 odstotkov zaposlenih v rudarstvu in v prevozu pije alkoholne pijače, 15 odstotkov delavcev v teh sektorjih pa si dnevno izplahne grlo, še preden pride v službo, 7 odstotkov pa je »pod pritiskom« tudi med delovnim časom. Nič čudnega torej, če ti delavci najbolj pogosto kršijo delovno disciplino, kar 15-krat več od drugih delavcev so odsotni z delovnega mesta, 3,5-krat več pa na delu povzročijo nesreče.

Negativnih posledic prekomernega uživanja alkohola pa seveda s tem še ni konec. Vsako šesto prometno nesrečo namreč povzroči vinjen sofer, pijanci češče obolijo, vsako leto pa zaradi alkoholizma v Črni gori predčasno upokojijo 50 delavcev. Jasno je torej, da postaja alkoholizem v tej republiki hud socialni problem. Da bi ta trend vsaj deloma zaježili, so v Črni gori predlagali, da bi prepovedali točenje pijač mladoletnikom in na delovnih mestih. Rezultati te pobude pa bodo itak kmalu znani...

Prepotoval je Atlantski ocean in zabodel ženinega ljubimca

LONDON — Prepotoval je Atlantski ocean, da bi z 20 vbodi z nožem ubil ženinega ljubimca. Zločin zaradi časti je zagrešil predsednik nekega velikega prehranbenega podjetja iz Toronta. V hotelski sobi enega izmed najbolj ekskluzivnih londonskih hotelov je namreč ubil bivšega prijatelja, ki se je že več let sestajal z njegovo soprogo.

41-letni Joseph Robb, predsednik »Northern Fine Foods« iz Toronta, je odkril ljubezenski odnos maja med prebiranjem pisma, ki jih je Michael Horton pošiljal njegovi ženi. Robb je Hortona poznal zelo dobro, saj sta bila prijatelja, ko je Horton bil še zaposlen v Torontu; zaradi službene dolžnosti se je namreč pred nekaj leti preselil v London. Horton je celo pred šestimi leti Robbovi ženi Sheilli priskrbel službo, zaradi katere je vse bolj pogosto odhajala v London.

Njuna ljubezenska zgodba se je pričela že pred šestimi leti, plamen pa je z oddaljenostjo še bolj vzplamtel. Tega pa se Joseph Robb sploh ni zavedal in zato se je presenečeno zazrl v ženo, ko ga je aprila prejšnjega leta prosila za ločitev. Mož pa si ni dal miru: ko je odkril vzrok ločitve, se je odpravil v London in umoril ženinega ljubimca.

Na Kitajskem hotel za... prašiče

PEKING — Človeška iznajdljivost je tako rekoč brezmejna. To je bila neobičajna pogruntavščina mladega kitajskega kmeta Šena Enjija, ki je v nekaj letih zaslužil majhno bogastvo s tem, da je organiziral hotel za... prašiče.

Možakar je namreč izkoristil dejstvo, da okoliški kmetje svoje prašiče enkrat na teden prodajajo na sejmu in je kmetom ponudil, da so živalim za

dnjo noč priskrbeli streho nad glavo. Za skromno vsoto 30 centov (približno 95 lir) je namreč kmet lahko prašiča spravil pod streho, za »poln penzion« pa je moral odšteti 80 centov.

V neobičajnem hotelu je v zadnjih treh letih prenočilo 94 tisoč prašičev. Šen Enji je s tem zaslužil 50 tisoč juanov (približno 16 milijonov lir), kar je stoletni povprečni zaslužek kitajskega kmeta.